

Nyilvános konzultáció az Erdélyi Innovációs Központtól

Három évvel ezelőtt a látványterveket is bemutatták

Ne feledje idejében
megújítani
előfizetését!
Ha előfizet, biztosan
kézhez kapja,
féláron!

Felvételünk a látványterv bemutatásakor készült

Fotó: Nagy Tibor (archív)

November 2-án nyilvános konzultációra és tájékoztatásra került sor a Maros Megyei Tanács székhelyén az Erdélyi Innovációs Központ létrehozásáról, illetve a megye energetikai mestertervének elkészítésére vonatkozó tanulmányokról – tájékoztatott a Maros Megyei Tanács tanácsadója.

Mezey Sarolta

Három évvel ezelőtt, a helyhatósági választások előtti kampányban a Dózsa György községi művelődési házban bemutatták az Erdélyi Tudásközpont látványterveit. Akkor jelentették ki, hogy a Maros Megyei Tanács Lukafalván szeretné megépíteni az Erdélyi Tudásközpontot, amely egy adat- és kutatóközpontból, egy csarnokból és egy 5000 férőhelyes

(Folytatás a 17. oldalon)

A nagy múltú társulat öt városban lép fel

A Magyar Állami Népi Együttes, a Hagyományok Háza és az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány vezetése idén döntött az erdélyi fellépéssorozatáról. Az elhatározást egyrészt az motíválta, hogy jó ideje nem vettek részt hosszabb erdélyi turnén...

2.

A lelkeszi élet nem magától értetődő valóság

Szeretem, ahol az emberek közösen énekelnek. Nagy értéknek tartom, ahol két-három vagy tíz ember együtt éneklő ugyanazt a dallamot. Egyszer Bencző paptól megkérdeztek, hogy mit tart a templom legnagyobb dicsőségének. Ő azt válaszolta, hogy az éneklő gyülekezetet.

5.

November 13. a magyar nyelv napja

A nyelv művelésnek köszönhetően az irodalmi, tudományos, jogi szókincs jelentősen bővült, és már a reformkorban alkalmas volt arra, hogy a latin és a német után az ország hivatalos nyelve legyen. Erre 1844. november 13-ig kellett várni, ekkor fogadták el a magyar nyelv hivatalossá tételéről szóló 2. törvénycíkket.

15.

OPTICA OPTOFARM

SZOLGÁLTATÁSAINK

- ingyenes szemüveg felírás számítógépes szemvizsgálattal
- látásjavítás szemüveggel és kontaktlencsével
- szembetegségek diagnosztizálása és kezelése
- optikai koherencia tomográfia vizsgálata (OCT)
- színtévesztés (daltonizmus) diagnosztizálása és javítása (speciális szemüvegekkel)
- legmodernebb készülékekkel végzett szemnyomásmérés
- zöldhályog és retina elváltozások diagnosztizálása és kezelése (lézeres fotokoagulációs kezelés)
- szürkehályog műtétek járóbetegként (ultrahangos fakoeulszifikációs technológiával)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek alkalmazottainak (szerződéssel külön kedvezmények)
- gyerekvizsgálatok speciális autorefraktométerrel (kellemetlen pupillatágítás nélkül, kontakt nélkül)

www.facebook.com/optica.optofarm

www.optofarm.ro/index.php/hu

Aktuális

Lökéshullám

Benedek István

Közel három hónapos késéssel hozzánk is elért a nyáron több halálos áldozatot követelő regáti autógáz-lerakat robbanásának lökéshulláma. Ugyanis a prefektúra a napokban adott ki egy adalmas hangú közleményt arról, hogy ellenőrző hadjáratot folytattak az ágazatbeli cégeknek a megyében, aminek egy rakás bírság lett az eredménye. Vagyis, miután az állam hatóságainak tudtával éveken át működött feketén a katasztrófát okozó létesítmény, utólag ugyanazok a felelős hatóságok verték el a port szerte az országban a többi cég hátán is. Leplezendő a cinkosságukat.

Mert kétség ne férjen hozzá, az ilyen utólagos hatósági ellenőrző hadjáratok a porhintés iskolapéldái, akárcsak az, ahogy az ügyben zajló vizsgálat folyik. Időnként elmesélik a tévében, hogy a létesítményt működtető cég vezetői még mindig le vannak fogva, biztosak lehetünk benne, hogy el is ítélik őket. Ha sokat adnak a látszatra, még kamera is lesz kéznél, amikor kivézetik őket a tárgyalóteremből, hadd dőljön hátra nyugodtan az ártatlan adófizető otthon a képernyő előtt, hogy az illetékesek most aztán példásan eljárak. Persze egészen kizárni azért nem lehet, hogy a színlelésből megtartott bírságoló hadjárat során olyanok is akadtak fenn a rostán, akik nem a törvénytisztelet mintapéldái, de azért nem ez a jellemző. Azok megúszni szokták az ilyesmit, mert tudják, kinek kell előre köszönni, és milyen borítékot ajánlott használni. Egyébként, akinek volt már balszerencséje fogadni az államapparátus különböző szerveinek ellenőrzéseket végző illetékes szakjait, az pontosan tudja, hogy ha mintaszereien igyekszik is betartani

(Folytatás a 3. oldalon)

NOVEMBER

10., péntek

A Nap kel
7 óra 16 perckor,
lenyugszik
16 óra 56 perckor.
Az év 314. napja,
hátravan 51 nap.

IDŐJÁRÁS

Nagyobb részt borús

Hőmérséklet:
max. 13 °C
min. 6 °C

***Isten éltesse!**

Ma RÉKA, holnap
MÁRTON napja.

MÁRTON: latin eredetű, jelentése: Mars istenhez hasonlóan bátor.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2023. november 9.

1 EUR	4,9673
1 USD	4,6471
100 HUF	1,3108
1 g ARANY	291,0616

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadjuk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népszívás szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

Joker	29, 27, 35, 15, 6 + 16	NOROC PLUS: 0 2 4 9 7 3
LOTO 40	37, 32, 3, 31, 24, 6	SUPER NOROC: 8 0 5 9 4 2
100	40, 3, 8, 2, 38, 25	NOROC: 4 5 7 1 8 0 4

Megyei hírek

Hetvenöt éves a marosvásárhelyi magyar gyógyszerészképzés

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos- és Gyógyászati Tudományi Szakosztálya megszervezi a Hetvenöt éves a marosvásárhelyi magyar nyelvű gyógyszerészképzés című kétnapos ünnepi megemlékezést. A rendezvény a magyar tudomány napja Erdélyben éjszaka alatt november 10-én, pénteken és 11-én, szombaton a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem Stúdió Színházának termében (Kötles Sámuel utca 6.) lesz. A szervezők a Marosvásárhelyi Gyógyászati Kar egykori és aktív tanárait, munkatársait, a kar végzettjeit és az érdeklődőket is várják. A rendezvény pénteken 17 órakor kezdődik.

Hajnali hold – a Magyar Állami Népi Együttes előadása

A Maros Művészegyüttes előadótermében november 15-én 19 órakor a Magyar Állami Népi Együttes bemutatja Hajnali hold című előadását, amely a Kárpát-medence néphagyományait (néptánc, népköltészet, népzene) feldolgozó, a női princípiumot a figyelem középpontjába állító, a „rítusokat felelegető” táncszínház. Zenei rendező Pál István Szalonna, zeneszerző Herczku Ágnes, Pál István Szalonna. Koreográfus Furik Rita, Gera Anita, Mihályi Gábor, Orza Călin. Tánckarvezető Ágfalvi György, együttesvezető Mihályi Gábor. Az előadás időtartama 85 perc szünet nélkül. Az előadást 12 éven felüli nézőknek ajánlják. Előzetes helyfoglalás szükséges 8-16 óra között a 0757-059-594-es telefonszámon.

38 millió lej a marosvásárhelyi műjégpálya befejezésére

A fejlesztési minisztérium 38 millió lejt hagyott jóvá a marosvásárhelyi fedett jégpálya 13 évvel ezelőtt elkezdett munkálatainak befejezésére. Az évek során megromlott infrastruktúrát helyreállítják. A félbe-szerbe hagyott műjégpálya sorsa bizonytalan volt. A polgármesteri hivatalnak több mint 10 év után sikerült elérnie, hogy a területet az állam tulajdonában levő közterületté nyilvánítsák, hogy a beruházás finanszírozást nyerhessen.

Kibeszélő Marosvásárhelyen az EU-ról

Kibeszélő – Szólj bele az EU-ba! címmel találkozók sorozatát indítja el Marosvásárhelyen Vincze Loránt, az RMDSZ európai parlamenti képviselője. A kezdeményezés célja, hogy a résztvevők megoszthassák a politikussal és csapatával az Európai Unióval kapcsolatos véleményüket, panaszait, illetve feltehessek az EU intézményeire, döntéseire vonatkozó kérdéseiket. A találkozókra azért is szükség van, mivel a felmérések szerint az erdélyi magyarok közül sokan csalódtak az unióban. Az első párbeszédre november 10-én, pénteken 18 órától kerül sor a Cuza Vodă utcai G Cafében.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

Szilveszteri Hahota-kabaré

A marosvásárhelyi Hahota színtársulat december 28-án, csütörtökön este 7 órától a Maros Művészegyüttes előadótermében bemutatja vadonatúj zenés szilveszteri kabaré-előadását, melynek címe: *Es akkor mi van?* Az előadás további időpontjai: december 29., 30., 31., majd január 2., 3., 4., 5., 6., 7., szintén este 7 órától. A műsorrend megtekinthető a www.hahota.ro weboldalon és a társulat Facebook-oldalán. Fellépnek: Puskás Győző,

Gönczy Katalin, Cseke Péter, Halmágyi Éva, Szőlősi P. Szilárd és Kelemen Barna. Énekel Jakab Bodoni Ildikó. Rendező Kovács Levente. Jegyek elővételben már kaphatók, egyelőre a Kultúrpalota jegypénztárában, valamint a World Travel Shop utazási irodában (Aurel Filimon utca 17. szám), majd december elejétől a Maros Művészegyüttes jegypénztárában is. Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Erdélyi turnén a Magyar Állami Népi Együttes

A nagy múltú társulat öt városban lép fel

A Magyar Állami Népi Együttes november 10-16. között Erdélyben, öt város hat helyszínén vendégszerepel. A részleteket Hetényi Milán, az együttes énekes szólistája osztja meg az olvasókkal.

„A Magyar Állami Népi Együttes, a Hagyományok Háza és az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány vezetése idén döntött az erdélyi fellépésorozatról. Az elhatározást egyrészt az motiválta, hogy jó ideje nem vettünk részt hosszabb erdélyi turnén, másrészt meghívást kaptunk a sepsiszentgyörgyi XXXIII. Népzene- és Néptáncalálkozóra, amin már korábban is részt vettünk. Legutóbb a Megidézett Kárpátalja produkciót fogadta kedvezően az ottani közönség. Ezúttal november 10-én a *Hajnali hold* című darabbal mutatkozunk be, másnap este az erdélyi témájú *Kolozsvári piactéren* című produkciót adjuk elő. Ezzel az összeállítással egyébként Erdélyben már több helyen sikerrel léptünk színpadra. Emellett felhívom a figyelmet a *Néptáncaink nyomában* című, interaktív ismeretterjesztő programra, amit 11-én kora délutánra tűzünk műsorra. A fiataloknak szóló előadás célja, hogy az ifjabb nemzedék is a tiszta forrásból ismerhesse meg a néphagyományt. Meggyőződésem, hogy ezt az összeállítást is jó szívvel fogadják, hiszen itthon is sokat adjuk elő iskolásoknak.

A tervezés időszakában fogalmazódott meg az ötlet, hogy ha már a végeken, a legkeletibb magyar városban járunk, akkor visszafelé több helyen is bemutatathatnánk a *Hajnali hold* című darabot. A gondolatmenetet folytatva egy nagyobb szabású erdélyi turné körvonalazódott, így Szentgyörgy mellett Csíkszeredében, Székelyudvarhelyen, Marosvásárhelyen és Aradon is bemutatkozunk. A *Hajnali hold* egy nagyon komplex táncszínházi darab, amiben a néptánc mellett a kortárs táncelemek, a közös éneklés és a prózai-dramái részek is helyet kapnak. A *Hajnali hold* egyben a női léleknek, a nők életciklusainak

lírai bemutatása. Az összeállítás a neves erdélyi koreográfus-rendező Orza Călin 'kezet' is dicséri. Az erdélyi felmenőkkel büszkélkedő művészszel korábban is eredményesen dolgoztunk, itt említhetem például az *Edeskeserű* című, 2009-ben bemutatott produkciót, aminek társ-koreográfusa volt.

Egy népes csoporttal, hetvenhárman indulunk útnak, a hölgyek végig 'porondon' lesznek, a férfítáncosok java része viszont Sepsiszentgyörgyről hazatér. Az elmondottak alapján sikeres körúttal számolunk, aminek során mind az előadók, mind pedig a nézők gazdagodnak.”

Fotó: Csibi Szilvia

RENDEZVÉNYEK

Berecz András előadása a Spectrum Színházban

November 10-én, ma este 7 órától Berecz András Mese a muzsikáról, avagy száz marha – egy lantért című kalandos, vidám öngörög zenefilozófiai előadásával örvendeztetni meg a marosvásárhelyi Spectrum Színház közönségét. Helyfoglalás a 0744-301-875-ös telefonszámon. A jegyek a Spectrum Színház jegypénztárában válthatók ki 9 és 13 óra között.

Gyöngykoszorú-találkozó Mezőbádon

November 11-én, szombaton tartják meg Mezőbádon a XIV. Gyöngykoszorú-találkozót. A rendezvény 13 órakor ünnepi istentisztelettel kezdődik, majd 14 órakor a csoportok előadása következik a kultúrotthonban, 16 órától táncház lesz. Muzsikál Bartis Zoltán és az Üver zenekar. Szervező a helyi Csipkebogó néptáncscsoport.

Hunyadi László és Mária kiállítása

November 16-án tölti 90. évét Hunyadi László szobrászművész. A jubileumot tárlatnyitó teszi emlékezetesebbé. A marosvásárhelyi Bernády Házban a születésnapon, 16-án, csütörtökön 18 órakor nyílik meg a Hunyadi László – Hunyadi Mária házaspár közös kiállítása. Marosvásárhely díszpolgára, a Magyar Örökség díjas szobrász- és ötvösművész gazdag életművéből kisebb méretű köztéri alkotásokat, portrékat, plaketteket, ötvöstárgyakat visz

közönség elé a tárlat. Hunyadi Mária textilművészete reprezentatív munkáiból, újabb alkotásaiából mutat be válogatást. Méltató Nagy Miklós Kund művészeti író. Közreműködő zeneművészek: Székely Levente, Bartha Lajos és Lakó Judit.

700 éves a Szent György Lovagrend

A Szent György Lovagrend észak-erdélyi priorátusa alapításának 700. évfordulójára emlékeznek november 11-én, szombaton délelőtt 11 órakor. A rendezvény szentmisével kezdődik a maroszentgyörgyi katolikus templomban, majd a tanácssteremben dr. Makkai Gergely ismerteti a lovagrend történetét, amit rövid kulturális program követ.

Márton-napi Esztendő kereké

A Világoló Egyesület és a Maros Megyei Múzeum Néprajzi és Népművészeti Osztálya közös szervezésében november 11-én, szombaton délelőtt 10 órakor az őszi időszak hagyományos tevékenységei, a novemberi jeles napok és a hozzájuk fűződő népszokások megismertetésével folytatódik az Esztendő kereké rendezvénysorozat a megyei múzeum néprajzi és népművészeti osztályán. A beszélgetést, kézműveskedést, táncot és közös játszást is tartalmazó foglalkozásra az elemista (0–4. osztályos) kisdíjakokat várják. Márton napja alkalmából a kézművesműhelyekben hagymakoszorút fonnak, gyertyát mártanak, mécses és csuszababát készítenek a résztvevők, kukoricafetés és csuszatorony-építés is lesz. A szervezők arra kéri a felnőtteket, hogy vigyenek gyerekenként egy 720 ml-es befőttesüveget. A belépő 10 lej. Mivel a helyek száma korlátozott, a részvételi szándékot előzetesen jelezni kell a virginasemese@yahoo.com e-mail-címen vagy a 0720-671-640-es telefonszámon.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujas.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujas.ro **E-mail:** nepujas@e-nepujas.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Ciolacu szerint Románia egyetlen románt sem hagy magára

Megérkezett Bukarestbe szerda este a Tarom légitársaság különgepe, amelyik a Gázai övezetből evakuált román állampolgárok első csoportját hozta Egyiptomból. Velük utazott Marcel Ciolacu román kormányfő is, aki elmondása szerint jelenlétével azt jelezte: a román állam egyetlen románt sem hagy magára.

A kormányfő – és az egyiptomi különjáraton vele együtt utazó Luminița Odobescu külügyminiszter – az utolsók között szállt le a repülőgépről, és azt követően nyilatkozott a repülőtéren felsorakozott tévékamerák előtt, hogy a 93 Gázából kimenekített román állampolgár átszállt a rendelkezésükre bocsátott buszokba és mentőautókba.

Ciolacu úgy fogalmazott: 129 románt menekítettek ki: a 93 román állampolgár mellett éjszaka egy másik repülőgép is érkezik Bukarestbe, amely 36 moldovai állampolgárt szállít. A szociáldemokrata kormányfő elsősorban a román külügyminisztériumnak mondott köszönetet, ugyanakkor azt hangsúlyozta, hogy ebben az időszakban közvetlen együttműködés volt a kormány és az államfő között.

Ciolacu nyilvánosan megköszönte Izrael, Egyiptom, Katar és az Amerikai Egyesült Államok segítségét. Mint mondta, a

bukaresti külügy válságstábjába addig fog működni, amíg az utolsó románt is evakuálják a Gázai övezetből, azok közül, akik Romániába vagy Moldovába szeretnének jönni.

Luminița Odobescu megerősítette, hogy szerda este további 51 román állampolgár kapott engedélyt arra, hogy családtagjaival együtt elhagyják Gázát, és belépjenek Egyiptom területére. Hozzátette: amióta megkezdődtek az evakuálások, újabb, Gázában tartózkodó kettős állampolgárok kérték, hogy Romániába utazhassanak, így a román hatóságokhoz befutott segélykérések száma már meghaladta a 300-at.

A Bukarestbe érkezett menekültek először egészségügyi szűrésen esnek át, majd többségük rokonaihoz utazik. Akiknek már nincs Romániában hozzátartozójuk, azoknak a támogatásáról a román állam fog gondoskodni: erről a következő napokban jogszabályt dolgoznak ki – ígérte a miniszterelnök.

Korábban Ioan Chirteș, a hírszerzés tevékenységét ellenőrző parlamenti bizottság elnöke elmondta: a Román Hírszerző Szolgálat (SRI) valamennyi menekültet kihallgatja, hogy megakadályozza azok belépését Románia területére, akik veszélyeztethetik az ország biztonságát. (MTI)

A kormány kitart a kis méretű moduláris atomreaktor-projekt mellett

Románia továbbra is elkötelezett az első kis méretű moduláris atomreaktor (SMR) megépítése mellett – közölte csütörtökön az energiaügyi minisztérium.

A szakértő a Bloomberg azon hírére reagált, hogy az amerikai NuScale Power – amely Romániában is szándékozik SMR-típusú erőművet építeni – leállítja a kis méretű moduláris atomreaktorok építését célzó projektjét az amerikai Utah államban.

A cég tájékoztatása szerint erre a beruházás költségeinek 53 százalékos növekedése miatt kerül sor. Az SMR-technológiát használó, 462 megawatt (MW) beépített teljesítményű erőművet közösen építette volna meg a NuScale Power Corporation és az Utah Associated Municipal Power Systems.

„Románia fenntartja bizalmát az SMR-technológiában. Erősen hisszük, hogy az SMR-technológiának az évtized végéig történő romániai meghonosítása fontos az energetikai függetlenség és a klímacéljaink elérése szempontjából, a széntüzelésű erőműveknek SMR-technológiáikkal való helyettesítése révén” – olvasható az energiaügyi tárca közleményében.

A Hotnews október végén megírta, hogy a NuScale Power részvényeinek értéke 9 százalékkal esett azt követően, hogy az Iceberg Research pénzügyi elemző cég hamis szerződés megkötésével gyanúsította meg a vállalatot. A NuScale Power október 6-án közölte, hogy 37 milliárdos szerződést kötött a Standard Power informatikai céggel két, összesen közel 2 gigawatt (GW) beépített teljesítményű SMR-technológiát hasz-

náló atomerőmű építésére. Az Iceberg Research szerint semmi esély rá, hogy a beruházás megvalósuljon, „mert egyértelmű, hogy a Standard Power nem rendelkezik egy ilyen méretű megegyezéshez szükséges eszközökkel.”

A Nuscale Power által az Utah állambeli projekt leállítására kiadott, a Hotnews által idézett közlemény szerint ugyanakkor a cég „rendkívüli sikernek” tartja a moduláris atomreaktorok technológiai fejlesztésének jelenlegi fázisát, és folytatni szándékozik azt más ügyfelekkel. Ezek egyike Románia, a vállalat a Dâmbovița megyei Doicești településen építené meg az első európai moduláris atomreaktorot.

A beruházásra vonatkozó memorandumot 2019-ben írta alá a román kormány és az amerikai cég, a helyszínt pedig tavaly májusban nevezték meg. A bukaresti energiaügyi minisztérium akkori tájékoztatása szerint a 462 MW teljesítményű SMR-típusú erőmű 193 munkahelyet teremt, és évi 4 millió tonnával csökkenti Románia szén-dioxid-kibocsátását. A tavaly júniusi G7 csúcstalálkozó alkalmával a Fehér Ház bejelentette, hogy 14 millió dollárral támogatja a beruházást.

A román kormány ugyanakkor nem elégszik meg egyetlen moduláris atomerőművel. Klaus Iohannis államfő szerdán jelentette be, hogy memorandumot írt alá Belgiumban kis méretű moduláris, olvasztott ólommal hűtött gyors atomreaktorok (SMR-LFR) fejlesztéséről. A projektben Románia partnerei egy olasz, egy amerikai és két meg nem nevezett illetőségű cég, az ENEA olasz állami fejlesztési ügynökség és a belga SKC CEN atomenergetikai kutatóközpont. (MTI)

Az eddigi legélesebb szócsatát hozta a republikánusok harmadik elnökjelölti vitája

Az eddigi legélesebb szóváltásokat hozta a republikánus elnökjelöltek közötti harmadik, helyi idő szerint szerda este tartott nyilvános vita, amelyen több külpolitikai téma is szóba került.

A Floridában, Miami-ban közönség előtt lezajlott politikai eseményen Nikki Haley korábbi ENSZ-nagykövet, Ron DeSantis, Florida kormányzója és Vivek Ramaswamy vállalkozó volt a meghatározó, és a vitán ezúttal sem vett részt Donald Trump volt elnök, a legnépszerűbb republikánus elnökjelölt-aspiráns.

A vitában Ron DeSantis határozottan kijelentette, hogy az ukrain háborúnak véget kell vetni, az Egyesült Államoknak pedig helyette a határőrizet megoldására és Kína növekvő nemzetközi befolyására kell összpontosítani.

Nikki Haley ugyanakkor a floridai kormányzót túlságosan megengedő politikával vádolta Kína irányában, és sürgette a kínai állami felügyelet alatt működő közösségvideó-alkalmazás, a TikTok betiltását az Egyesült Államokban.

Vivek Ramaswamy erre reagált azzal, hogy Nikki Haleynak először saját családjában kellene betiltani a TikTok használatát, utalva arra, hogy a volt ENSZ-nagykövet lánya aktív felhasználója a médiumnak.

A vitában szóba került a terhességmegszakítás szabályozásának kérdése, illetve az átfogó tilalom lehetősége a terhesség 15. hete után. Nikki Haley azt hangoztatta, hogy ő maga határozottan életpárti, azaz ellenzi az abortuszt, de senkit nem ítélt el amiatt, hogy a választás szabadsága mellett áll. Megjegyezte, hogy az abortusz tilalmát illetően szövetségi törvény elfogadására nincs realitás, mert a Kongresszus felsőházában, a szenátusban nem áll rendelkezésre a szükséges 60 százalékos szavazati arány.

A republikánus elnökjelöltek versenyében a második helyért van komolyabb küzdelem Nikki Haley és Ron DeSantis

között. A felmérések szerint a floridai kormányzó 15, míg a korábbi ENSZ-nagykövet 10 százalék körüli támogatottsággal rendelkezik a republikánus választók körében. Donald Trump ugyanakkor továbbra is 50 százalék feletti népszerűségi mutatóval vezet a versenyen.

A floridai hivatalos elnökjelölti vitával egy időben Donald Trump onnan nem messze saját választási gyűlést tartott, amelyen Sarah Huckabee Sanders, Arkansas állam republikánus kormányzója bejelentette, hogy a volt elnököt támogatja. Ahogy a politikus, az exelnök korábbi fehér házi szövívője fogalmazott, az országnak soha nem volt nagyobb szüksége Donald Trumpra, mint jelenleg, és az ország előtt álló kezelendő feladatok között említette az infláció kezelését, a határválság megoldását, valamint a fellépést Kínával szemben.

Szintén szerdán Joe Biden hivatalban lévő demokrata elnök újráválasztási esélyeivel kapcsolatban Kamala Harris alelnök, egyben alelnökjelölt, a Fehér Házban újságírók előtt elismerte, hogy 2024-es újráválasztásukhoz még „sok munkát kell elvégezni”, ugyanakkor meggyőződését hangoztatta, hogy 2024 demokrata sikert hoz az elnökválasztáson.

Az alelnök többek között azokra a friss közvélemény-kutatásokra reagált, amelyek országosan és a döntő fontosságú államokban is Donald Trump vezetését mutatják Joe Bidennel szemben.

Kamala Harris az ország több államában kedden tartott választások és népszavazások eredményére reagálva azt mondta, hogy azokon az embereknél világossá tették, hogy készek kiállni az egyéni szabadságjogok mellett, valamint „Amerika szabadságának ígérete mellett”. A választások egyik meghatározó témájára, a terhességmegszakítás körüli vitára utalva úgy vélte, hogy „a kormányzat ne mondja meg a nőnek, hogy mit tegyen a testével”. (MTI)

Ország – világ

Meghosszabbítják az energiaszámlák kifizetésére nyújtott támogatás folyósítását

Csütörtöki ülésén a kormány 2024. március 31-éig meghosszabbítja az energiaszámlák kifizetésére nyújtott támogatás folyósítását – jelentette be Marcel Ciolacu. „Közeledik a tél, és Adrian Căciu, az európai beruházásokért és projektekért felelős miniszter jó hírekkel szolgál. Az energiakártyák érvényességét 2024. március 31-ig meghosszabbítják, így a most következő hideg évszakra is biztosítva vagyunk” – mondta az ülés elején a kormányfő. Ciolacu szerint az Európai Bizottság konzultálásával hozott döntésre szükség volt, mert a támogatás eredetileg csak 2023. december 31-ig volt érvényes. A háztartásonként megítélt, rászorulóknak folyósított támogatás villany-, gáz- és központifűtés-számlák, továbbá gázpalack, tűzifa, fűtőolaj, fapellet és egyéb fűtőanyagok kifizetésére használható. (Agerpres)

Katalán szeparatistákkal szövetkeznek a spanyol szocialisták

A spanyol Szocialista Munkáspárt (PSOE) megállapodott az Együtt Katalóniáért (Junts per Catalunya) függetlenségi párttal Pedro Sánchez kormányfővé választásáról – jelentette be Santos Cerdán, a párt szervezeti titkára Brüsszelben csütörtökön, a tárgyalások lezárását követően. „Történelmi lehetőség ez egy olyan konfliktus megoldására, amelyet csak politikával lehet és kell is megoldani. A nézeteltéréseket csak tárgyalásos úton lehet és kell is feloldani” – fogalmazott a pártok által aláírt, a teljes kormányzati ciklusra vonatkozó politikai megállapodást ismeretve. A dokumentum tartalmazza amnesztatórvény benyújtását a parlamentnek, amely a 2014-ben megrendezett függetlenségi konzultáció és a 2017-es, alkotmányellenesnek nyilvánított népszavazás miatt jogi eljárás alá vont személyekre vonatkozik. (MTI)

Megöltek több palesztin fegyverest a dzseníni menekülttáborban

Az izraeli hadsereg légitámadással megölt nyolc palesztin fegyverest a dzseníni menekülttáborban, Ciszjordániában csütörtök reggel – jelentette a helyi média Izraelben. Palesztin jelentések szerint nyolcan életüket vesztették és tizennégyen megsebesültek a dzseníni menekülttáborban egy légitámadásban, melyet az izraeli hadsereg hajtott végre. Az izraeli hadsereg közleménye szerint az izraeli csapatok csütörtök reggel célzott terrorellenes hadműveletbe kezdtek a menekülttáborban, melynek során a levegőből egy izraeli gyártmányú Zik típusú (Hermes 450) drón segítségével megtámadtak egy felfegyverzett terrorista osztagot. Az izraeli biztonságiak őrizetbe vettek a razziaán kilenc palesztint, és lefoglaltak több puskát, gépfegyvert és egy pisztolyt. Több tucat házi készítésű robbanószerkezetet is találtak, melyeket megsemmisítettek. A Kan közszolgálati média értesülése szerint a háború október 7-i kezdete óta legkevesebb tíz alkalommal vetettek be légi eszközöket palesztin fegyveresek ellen Ciszjordániában. (MTI)

Lökéshullám

(Folytatás az 1. oldalról)

minden szabályt, egy bírság akkor is ott figyel a sarkon, mert ezeknél a szerveknél ugyanolyan tervezettség van, mint amilyenre az átkosból emlékezhetek még az idők. Amikor sorra kerül, kapod a csekket, ürügy kerül hozzá.

A valódi felelősök tájainkon mindig ártatlanul úszkál meg a botrányos ügyeket. Ebben az esetben a katasztrófát okozó létesítmény feketén üzemeltetéséhez politikai hátszelet biztosító ember lemondott a politikai tisztségéről. Még ez sem világvége, a nyár előző botrányába, az öregothonok ügyébe belebukott nagyszonyot politikailag már rehabilitáltak is, ha elég jó elvtárs valaki, gyorsan jön a megbocsátás. De egy egész sor párttárs, aki hivatali döntéshozóként innen vásárolt üzemanyagot, és egy jó nagy rakás illetékes, aki kapcsolatai révén megszerzett hivatalnoki székéből nézett át a helyzet felett, meg ezt, a politikai lemondás gesztusát sem kellett megtegye. Ezek tevékenyen vagy hallgatásukkal asszisztáltak a helyzethez egy romlott rendszer szorgalmas fogaskerekeit. Az az igazi katasztrófa, hogy semmi nincs a láthatáron, ami ennek a rendszernek a működését nemhogy megállíthatná, de legalább lassíthatná belátható időtávon belül.

FUEN: Az új ukrán kisebbségi törvény nem nyújt megfelelő megoldást a nemzeti kisebbségek kéréseire

Ukrajna számára az európai uniós csatlakozási tárgyalások megkezdésének egyik feltétele a nemzeti kisebbségekről szóló törvény elfogadása. Az ukrán parlament (a Legfelsőbb Tanács) 2022 decemberében fogadta el a nemzeti kisebbségekről szóló új törvényt.

A törvénytervezet meghatározza a nemzeti kisebbségek (közösségek) fogalmát, a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogait és kötelezettségeit, képviselőik jogait, valamint a jogok érvényesítésére irányuló közpo-

litikák sajátosságait. A törvényt az ukránai kisebbségek, az uniós tagállamok és a civil szervezetek élesen bírálták. Később a Velencei Bizottság véleményt adott ki, amely ajánlásokat tartalmazott a törvény javítására. Az ajánlások nyomán 2023. augusztus 23-án Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa elfogadta a törvény módosítását, Volodimir Zelenszkij elnök pedig 2023. november 3-án bejelentette, hogy aláírta azt.

A módosítások kezdeményezői szerint a

törvénytervezet célja a nemzeti kisebbségekhez (közösségekhez) tartozó személyek szabadságainak és jogainak védelmére vonatkozó törvényi szabályozás javítása az Emberi Jogok Európai Egyezményével, a nemzeti kisebbségek védelméről szóló keretegyezménnyel, a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartájával és a Velencei Bizottság vonatkozó ajánlásaival összhangban. Szerintük az e dokumentumban foglalt törvényerőre emelése lehetővé teszi az Európai Bizottság számára Ukrajna teljes értékű uniós tagfelvételének végrehajtását.

A FUEN nagyra értékeli Ukrajna hajlandóságát a nemzeti kisebbségekről szóló törvény módosítására, de úgy véli, hogy a módosítások nem javítják jelentősen a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek szabadságainak és jogainak érvényesítésére vonatkozó törvényi keretet, és így nem érik el a kezdeményező által kitűzött célt. *Vincze Loránt*, a FUEN elnöke, európai parlamenti képviselő szerint „A nemzeti kisebbségekről szóló törvény nem szünteti meg az oktatási és médiatörvény, valamint az államnyelvtörvény negatív hatásait, a problémák továbbra is fennállnak. Az új törvény nem nyújt megfelelő megoldást a nemzeti kisebbségek kéréseire. Még rosszabb, hogy egyes esetekben ezek a módosítások további zavart keltenek, például amikor kihagyják a »hagyományosan« szót a nemzeti kisebbségek (közösségek) meghatározásából [»...ukrán állampolgárok állandó (megállapodott, stabil, szilárd) csoportja, melynek tagjai nem etnikai ukránok, hagyományosan Ukrajna területén, annak nemzetközileg elismert államhatárai között élnek...«].

A módosításokat értékelve nyilvánvalóvá

válk, hogy a nyilvános nyelvhasználat joga tovább szűkül, hiszen az anyanyelvet csak a nemzeti kisebbségek tagjai számára szervezett rendezvényeken lehet használni, míg a korábbi változat a nemzeti kisebbségek által szervezett rendezvényekre vonatkozott. Egyéb korlátozó rendelkezések:

– A kisebbségi nyelvű tömegtájékoztatás továbbra is erősen korlátozott, minden tartalmat le kell fordítani az államnyelvre.

– A kisebbségi nyelvű könyvterjesztés csak az állami hatóságok által létrehozott és fenntartott speciális könyvesboltokban lehetséges.

– Az anyanyelv használata a segélyszolgálatokban csak az idősothonokban lehetséges, és csak akkor, ha a másik fél érti a nyelvet.

– A kisebbségi nyelvek helyi közigazgatásban való használatának szabályozása továbbra is hatástalan, mivel szubjektív kritériumokra hivatkozik, mint például »olyan települések, ahol hagyományosan kisebbségek élnek«, »olyan települések, ahol a kisebbségek nagy számban élnek«, »a kisebbségek kérésére« vagy »valós szükségletek«, anélkül, hogy további támpontokat adna.

»Ukrajnának a kisebbségi törvényt nem csupán az uniós csatlakozás követelményének kellene tekintenie, hanem valódi esélynek arra, hogy javítson sok állampolgárának helyzetén, elősegítse a többség és a kisebbségek közötti együttműködést, és megteremtse a hosszú távú stabilitás feltételeit. Kitérünk azon álláspontunk mellett, hogy a kisebbségek megfelelő törvényi keretét csak az Ukrajnában élő nemzeti kisebbségek bevonásával és közreműködésével lehet megvalósítani« – mondja a FUEN elnöke. (közlemény)

Vince Loránt, a FUEN elnöke

Fotó: archív

Maros Tibor professzorra emlékezünk

Dr. Ábrám Zoltán

Száz évvel ezelőtt, 1923. november 9-én Hátszegen született Maros Tibor romániai magyar anatómus és sebész egyetemi tanár, ideggyógyász és hepatológus, orvosi szakíró, aki emblematikus professzora volt a marosvásárhelyi orvostudományi és gyógyszerészeti Intézet (MOGYI) történetével. Déván és Kolozsváron végzett középiskolai tanulmányait követően, a világháborús viszonyok közepette Kolozsváron megkezdett orvosegyetemi képzését Budapesten folytatta, majd Marosvásárhelyen fejezte be 1947-ben. Pályáját a MOGYI Anatómiai Tanszékén kezdte, négy évtizeden át intézetvezető, egyetemi tanár, az Orvosi Akadémia levelező tagja, érdemes orvos. 1947–1989 között sebész főorvos a marosvásárhelyi I. Számú Sebészeti Klinikán, tudományos főkutató a Román Tudományos Akadémia marosvásárhelyi kutatóközpontjánál. A máj és az idegrendszer kapcsolatait vizsgáló monográfiájáért Babeş-díjjal, a máj regenerációjáról írt könyvéért Marinescu-díjjal tüntették ki. Társ-

szereje a Romániában megjelent első anatómiai atlasznak; a kétrészes tájanatómia kiadása az ő nevéhez fűződik. Kényszernyugdíjazását követően, 1989-ben Magyarországra költözött, ahol még hat évig egyetemi tanár volt a DOTE II. számú Sebészeti Klinikáján. Debrecenben hunyt el 2002-ben. Sírja a marosvásárhelyi római katolikus temetőben található.

Szerteágazó gyógyító és tudományos tevékenységén túl Maros Tibor professzor elsősorban a marosvásárhelyi orvostudományi és gyógyszerészeti Intézet (MOGYI) történetével, az egyetemi és kutató-utánpótlás nevelésében vállalt szerepe miatt vált elismertté. Mintegy másfél évtizeden át a MOGYI rektorhelyettesi, dékáni vagy dékánhelyettesi tisztségét töltötte be. Intézetvezetőként az oktatás színvonalának megtartására, a tudományos kutatómunka elmélyítésére, az anatómiai oktatás és a klinikai gyakorlat összekapcsolására helyezte a hangsúlyt. Tanárként kiváló előadásokat tartott, amelyeket a kor lehetőségei szerint elsősorban saját kezű rögtönzött vázlatokkal illusztrált a táblán. A marosvásárhelyi orvostudományi és gyógyszerészeti Intézet vezető tevékenységére ma is elismeréssel és megbecsüléssel emlékeznek egykori tanítványai, munkatársai, tisztelői.

Marosvásárhelyi Rádió Románia
www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM

EUROTRANS
alapítvány

alapította az
RMDSZ

Anyakönyvezés egyszerűen és gyorsan!

Erdélyi magyar állampolgárként az adataiban történt változásokat köteles közölni a magyar állammal. **Mi segítünk!**

Számíthat ránk!

eurotransalapitvany.ro 0364 410 097

Színés Világ

XX. évf. 45. (884.) szám, 2023. november 10., péntek

Erdélyi arcok

A lelkeszi élet nem magától értetődő valóság

Dr. Tódor Csaba unitárius lelkész a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán a rendszeres teológia tanára. Gyermekkorának meghatározó élménye Homoródmás-Csíkszereda kettősségéhez köthető. Csíkszeredában született, és ott is járt iskolába. Hosszabb ideig élt Angliában, ahonnan két dolgot hozott haza: a kutatási módszertant és az emberek távolságtartását.

Nagy-Bodó Tibor

– Mit kell tudni Tódor Csaba unitárius lelkészről, hogyan emlékszik vissza a gyermekkorára, a tanulás éveire, és indulásakor mivel „tarisnyálták fel” a szülei?

– Ha egy mondatban válaszolok, akkor tudatoson élem az átmenetiséget. Egész kicsi korom óta életemnek alapvető jellemvonása ez az átmenet fogalom, de csak most tudatosult bennem. Nagy kihívás. Gyermekkorom meghatározó élménye Homoródmás-Csíkszereda kettősségéhez köthető. Csíkszeredában születtem, ott jártam iskolába, ott él az osztálytársaim, ismerőseim és a barátaim egy része. Homoródmáson töltöttem a vakációkat. Ott következtek be életem nagy fordulópontjai, a megkeresztelésem, konfirmációm, házasságkötésem. Ezenkívül apai nagyszüleim világnézete, életstílusa volt rám döntő hatással. Annyira beolvadtam a kortársaim közé, a falu gyermekeinek mindennapi életébe (ehhez az is kellett, hogy befogadjanak), hogy amikor a papi pályát választottam, a hozzám legközelebb álló gyermekkori játszótársaim nem tudták mire vélni a döntésemet. Sokan nem nézték ki belőlem, hogy pap lehetek.

Az átmenet jelenvalósága már akkor elkezdődött a családomban, amikor a szüleim elköltöztek Csíkszeredába. Ott éltek harminckét évet, majd nyugdíjas korukra visszaköltöztek a szülőfaluba. Közben minden hétvégén, vakációban Almáson voltunk öcsémrel. Gyermekkoromat a földhöz, a természethez való viszony jellemezte. Nagyképpén azt is mondhatnám, hogy már azelőtt éltem a techné fogalmát, hogy hallottam volna egyáltalán róla. Nagypám megtanított a természethez tapintás útján való kapcsolódásra. Ez egy alapjában véve szemlélődő életmód volt, rácsodálkozás a nagyon ismerős táj minden pillanatnyi történéseire, változására vagy állandóságára. Közben a hólé, a föld, a széna, a meleg, a pajtaszag, a kézi fejtés és kézi kaszálás, a forgatás, a kerek rend- és a boglyarakás, a juhnyírás és a tehének megvérezése vagy a kékköves körömkezelés a maga idejében kell(ett) történnie. Ebben a viszonyulásban az ember alkalmazkodik a természet és Isten törvényeihez, és nem fordítva. A nagyszüleim nagyon örvendtek, amikor megtudták, hogy pap akarok lenni. A családom egy picit féltve támogatott a döntésemben, mert nagy kihívásnak látták a papi pályát.

– Miért lett lelkész?

– Nagymamám – nanyónak szólítottuk a családban – minden vasárnap ment a templomba, kétszer is. Délelőtt volt istentisztelet,

délután volt áhítat. Vasárnap nem mentünk a mezőre. Szombaton este már készültünk a vasárnapi istentiszteletre. A vasárnap egy más nap volt. Teljesen mást csináltunk, mint hétköznap, vagyis tiszta ruhába öltöztünk, szabadok voltunk a munkától. A falunk papja, néhai Bencző Dénes a 20. század végének egyik legnagyobb unitárius szónoka, rendkívüli hatással volt rám. Őt hallgattam nagyon sokszor a templomban, élőben, majd a kilencvenes évek elején felvételtől is. Akkor tudtam meg, hogy minden beszédét fölveszi, majd utána leírja. Tőle loptam a prédikáció mint élő szó műfaját. Ez annyira hatással volt rám is, hogy középiskolás koromban elkezdtem keresni az Istennel való kapcsolatot. Ez kezdetben beszélgetésekben történt, majd a mezőre papírfecniket vittem, és a pillanatnyi gondolataimat lejegyeztem, melyekből verseket írtam.

Ha már nagyképkösztem az előbb, akkor most megint süssek el egy poént: a poézist éltem, de fogalmam sem volt, hogy mi az. A szemlélődő életmód alapja tehát egyfajta aktív együttlét Istennel. Ez a világ formálta a viselkedésemet. Nagypám atipikus volt sok szempontból. Amikor jött az eső, és nekünk száraz rendünk volt, akkor nagypám küldött, hogy fogjam be a lovat, mert jön az eső, s induljunk haza, hogy ne ázzunk meg. Holnap úgyis vissza kell jönni. Ez atipikus volt, mert a száraz rendet az eső martalékának hagytuk. Az elterjedt gyakorlat az volt, hogy hamar szedjük össze, amit csak lehet a száraz rendből, hogy majd rendszerint a nyári vihar előtti erős szél terítse el a boglyákat. Vagy télen a csűrben volt legalább öt kupac széna. Megvolt a sorrend, hogy melyik dűlőben mikor kaszálunk, hogyan kerül egymásra rétegesen a széna, hogy majd télen mikor és milyen minőségű széna kerül a jászolba. Ennek függvényében itatás előtt, után más-más kupacból kellett adni: sarjút, rázottat, szalmát, szecskált körét stb. Hamvas Béláról még nem is hallottam, de már láttam, hogy a földművelés igen magas rangú szellemi tevékeny-

ség. Ebbe a világba bele kell születni, kívülállónak elég kekec világ.

E mellett a *pajtakultúra* mellett a pap bácsi egész emberi lényé valahogy összekapcsolta átmenetiségemben a falusit a városival, a parlagit az emelkedettel, az abszolútót a konkrétal. Akkor még fogalmam sem volt *Duns Scotus* ontológiai polaritásairól, de már megélttem. Tulajdonképpen a gyermekkoromra való reflexióval telt el az elmúlt közel három évtized a szolgálatban.

– Kérjük, beszéljen pályafutása legmeghatározóbb állomáshelyeiről!

– Amint említettem, Homoródmás az átmenet egyik pólusa. Azóta is, hogy eljöttem, és ritkábban járok haza. A másik pólus a hely, a gondolat, a cél, amit éppen élek. Él bennem egy olyan falu, ami már a valóságban nincs meg. Nagy hibám, hogy az idealist a reálissal időnként összekötöm, és még nagyobb, hogy erről az otthoniaknak beszélek. Ez az egyik témám.

A másik meghatározó helye az életemnek a tűzhely. Le is írtam valahol a tüzgyújtás-filozófiámat. Nagyon szeretem a szabadban, az erdőben, a vadonban. Képes vagyok ülni, és sok időt eltölteni azzal, hogy hallgatom az erdőt, nézem a kaszálókat. Amikor az erdőt, a mezőt a társadalom analógiájaként akarom látni, gyakran kerülök ellentmondásokba. A dombságok az én világom, a túl nagy hegyek szokatlanok, de lenyűgöznek.

A harmadik meghatározó hely a városok, Nyugat-Európa, a múzeumok, a tárgyi kultúra és történelem. Ez a világ, ami körülvesz, amiben élek, a valóság, amiben megvalósulok.

Nagyon szeretem a tengert. Nem tudom, miért van így. Paul Tillich mondja, hogy szeretett ülni a tenger partján, és elnézni a nagy vizet, ahogy a távolban a horizonttal találkozik, közel pedig, ahogy a part a vízzel találkozik. A látható nyers erő, a természeti erő és a transzcendencia érintkezése ez. Nemcsak szép, hanem rettenetes is.

Egy másik meghatározó hely számomra a társaság. Vágyom olyan emberek társaságá-

ban lenni, ahol nem az önmagam mutogatásáról van szó (csak), hanem az önróniáról. Szeretem az egyszerű emberek erejét és állhatatosságát.

Egy másik meghatározó hely az, ahol humor van. Szeretem a megtörtént történeteket újra elmesélni. A hülye vicceket és a kitalált vicceket nem tartom annyira szórakoztatónak, mint az élettörténeteket.

Szeretem, ahol az emberek közösen énekelnek. Nagy értéknek tartom, ahol két-három vagy tíz ember együtt éneklie ugyanazt a dallamot. Egyszer Bencző paptól megkérdezték, hogy mit tart a templom legnagyobb díszének. Ő azt válaszolta, hogy az éneklő gyülekezetet. Eddigi gyülekezeteim formáltak lelkésszé. Ahogy sorban kezdtem: Kénos-Lókod, Homoródszentpál, Székelykeresztúr és az alapot jelentő Homoródmás.

– Hosszabb ideig élt Angliában. Mit hozott onnan magával, mivel bővítette ismereteit?

– Angliából két dolgot hoztam: a kutatási módszertant és az emberek távolságtartását. Egy Angliában hosszabb ideje élő, ott egyetemi tanárként dolgozó barátom kérdezte tőlem, hogy mit lehet ott tanulni egy erdélyi magyar papnak? Akkor döbbsentem rá, hogy a kutatás módszertana milyen fontos. A másik nagyon fontos érték, amit már itthon is láttam gyakorolni, hogy az embernek legyen tartása.

Paul Tillich teológiája van rám a legnagyobb hatással. Ami könyvét meg lehetett szerezni, már Amerikában megvettem. Anglia előtt ugyanis egy évet Kaliforniában töltöttem a családommal, szintén egyházi ösztöndíj keretében. Amikor Angliában elmondtam, hogy Tillich ontológiai teológiájával akarok foglalkozni, azt mondták, hogy az nem az a hely. Jelzem, hogy a manchesteri Luther King House-ban működő Partnership for Theological Education ökumenikus teológiai intézetének unitárius karán tanultam. Itt mondták, hogy ez nem az a hely, mert ott a gyülekezeti gyakorlatban (is) megvalósítható témákkal foglalkoznak. Ezért a kutatási témám az angol és az erdélyi temetések összehasonlítása lett. Tulajdonképpen a rítus szerkezeti elemzése, és a következtetés az, hogy az átmeneti rítusok, mint a temetés – de ugyanez a helyzet a kereszttelével, házasságkötéssel is – kezdik elveszíteni átmeneti jellegüket. Vagyis az átmeneti rítusok nem biztosítják már minden esetben a lineáris átmenetet A-ból B-be. A szerzők, akik ebben segítettek: Arnold van Gennep, Johannes Fabian, Esterházy Péter és Tillich.

– Mit jelent önnek a lelkeszi élet?

– A szolgálat megvalósulását. A kihívás ebben az, hogy a szolgálat megvalósulása ma már nem az, mint volt, amikor nekem tanították. Változik a valóság, a falu, és a város elvárásai és hozzájárulása a szolgálatához eléggé heterogén jeleket mutat.

A lelkeszi élet nem magától értetődő valóság. A lelkeszi élet inkább cselekvés, megvalósulás, előállítás. A történelmi egyházaknak, mint amilyenek én is a tagja vagyok, nagy kihívója a mai valóság. A szabadság, a liberalizmus vagy az igazság fogalmát nagyon nehéz meghatározni, és megtartani az érvényességét egy folyamatos átmenetiségben. A lelkeszi szerepet ma az állandóságra való törekvés teszi rendkívül nehézé.

(Folytatjuk)

A természet kalendáriuma (DXC.)

Kiss Székely Zoltán

*Fogy már a fürtjeiről a bodza,
Elcsipegetik a posztát,
Mindegyre több köd fátyolozza
Egüket, mely hívősbe vált át,
Váltja a vándorok hazáját,
Valamit ide-oda fúj,
Mintha akarná: újra lássák,
Milyen örök a régi új.*

*A gesztenyesor lombja ritkul,
Kivöröslik egyre korábban,
Nem tudni, mit ad vele titkul,
Kora-avart öröl a lábam,
Nem tudni, mivel a nyomában,
Meddig az innen, hol a túl,
Mi van külön, mi általában –
Milyen örök a régi új.*

A régi új. Tandori Dezső versével indulok neki november második dekádjának. Ha kedved tartja, lépj te is a kora avarba, kedves Olvasóm!

*(...) Milyen mások a szembe-fények,
A túlsó part kirajzolódik,
Az árnyalatok tere mélyebb,
Érzed, valami oldozódik,
Érzél valami föld-alólit,
Ha éjibogár fénye gyűl;
Az alkony másképp boltozódik...
Milyen örök a régi új.*

*Milyen új megint, ami régi!
Múlóban – mennyi elevenség!
Nem is tudod már visszamérni,
Mi volt, ami rád mérte rendjét,
S – illetetek, mint sohasem még!
Aztán ez is elhull, kihull,
Széthull, s nem jelen, nem is emlék,
Nyughatsz változattalanul.*

Természettudományos emlékekkel kezdem mai sétámat.

207 évvel ezelőtt, 1816. november 9-én született Kovács János természetrajz-tanár, zoológus. Tanulmányait a debreceni kollégium után a berlini egyetemen folytatta. 1846-tól a Tisza családnál volt nevelő, ekkor kezdte meg kutatásait, először a Sárréten, majd a Réz-hegyekben, ahol szén- és aszfalt-előfordulásokat kutatott. Tanítványa kíséretében jutott afrikai helyszínekre. Beutazta Egyiptomot, és az ott gyűjtött értékes állat-, növény- valamint ásvány- és kőzetgyűjteményét a Nemzeti Múzeumnak ajándékozta. 1856-tól, hazatérésétől negyven éven át a debreceni kollégium tanára volt. Alakját Móricz Zsigmond örökölte meg a **Légy jó mindhalálig** Názó tanár urának személyében. Arany Jánoshoz meleg barátság fűzte, személyesen ajánlotta őt a Tisza család figyel-

mébe utódjával, új házitanítónak. Első volt a magyar természetbúvárok közül, aki Afrikában kutatóúton járt s erről jegyzeteket készített. Útinaplója sajnos 1944-ben megsemmisült, ezért a Nílus völgyében tett utazása és kutatásai jelenleg csak a **Természettudományi Társulat** ülésén, 1856-ban tartott beszámolója alapján ismertek.

November 10-én, 1895-ben született egy másik neves középiskolai tanár, **Óveges József** fizikus is. Tanári diplomáját Budapesten szerezte nehéz időkben, 1919-ben. Utána Szegeden, Tatán, Vácott és Budapesten tanított piarista gimnáziumokban. A sors ironiája, hogy 1948 tavaszán kapott Kosuth-díjat, néhány hónappal az egyházi iskolák államosítása előtt. 1948–55 között a budapesti tanárképző főiskola fizika tanszékét vezette. Rádió- és televízió-műsorai tették nevét országosan ismertté. Ízes beszédét, jól elhelyezett poénjait manapság újra tv-képernyőre kerülő műsoraiban csodálhatjuk meg.

2001 óta november 10. a **békéért és fejlődésért művelt tudomány napja**. Az UNESCO-nak az a célja e nappal, hogy emlékeztessen a tudomány béke és fejlődés iránti elkötelezettségére, valamint hangsúlyozza a közösséggel szembeni felelősségteljes használatát.

November 11. **Szent Mártoné**. Pannóniában született, de Paviában nevelkedett. Ifjúkorában tisztként szolgált a római hadseregben. Galliában történt, hogy a novemberi hidegben Amiens városkapuja előtt egy hó alatt fekvő, félig meztelen és sánta koldusra bukkan. Megszánta a szerencsétlent, és megfelezte vele katonai köpenyét. Ezt követően álmában megjelent neki Krisztus, vállán a koldusra terített fél köpenyvel. Tours városának polgárai 371-ben választották püspökké.

A középkor egyik legnépszerűbb szentje volt. Védszentként tisztelték a koldusok, a katonák, a ló- és lúdtartók, valamint a szőlőművelők, a kádárok. Franciaországnak ő volt a védszentje. Márton kultusza feltehetően már a honfoglalás előtt virágzott hazánkban. **Szent István** a zászlaira Szent Márton képét festette. Születésének egyik feltételezett helyén Szent Márton tiszteletére épült a pannonhalmi bencés apátság, melyet szentmártonhegyi apátság néven is emlegetnek.

A legelterjedtebb legendája szerint Márton a ludak óljába bújt, hogy püspökké választása előtt kitérjen, de a ludak gágogása elárulta rejtekhelyét. A középkorban a jeles szent tiszteletére bort ittak és kövér ludat ettek, ugyanis az akkori naptárakban az óév utolsó jeles napjának számított. Márton-nap a XIV. századi krónikákban határnapként szerepel: a

Fogy már a fürtjeiről a bodza, elcsipegetik a galambok

tisztújítás, fizetés, jobbagyartozás lerovásának napja volt. Márton napja az ún. kisfarsang idejére esik, ekkor került sor a szüret, a kukoricafosztás utáni mulatságokra is.

Mint minden jeles naphoz, Márton napjához is kapcsolódnak időjárásjósó praktikák és megfigyelések. A liba csontjából az időjárásra jósoltak: ha a liba csontja fehér és hosszú, akkor havas lesz a tél, ha viszont barna és rövid, akkor sáros. Az asznapi időből is jósoltak:

Ha Márton fehér lovon jön, enyhe tél, ha barnán, kemény tél várható.

Egy kalendáriumi regula szerint:

Márton napján, ha a lúd jégen jár, akkor karácsonykor vízben poroszkál.

Az Európai Kulturális Tanács 2005. áprilisi luxemburgi ülésén választották ki az Európát átszelő 15 tematikus kulturális útvonalat, amelynek egyike az ún. **Szent Márton kulturális út** Szombathely és a franciaországi Tours városa között.

136 évvel ezelőtt, 1887. november 14-én született **Áprily Lajos**.

Áprily az a költő, akinek szektája van – írta 1987-ben egykori baár-madasos tanítványa, Nemes Nagy Ágnes. – Csöndes, hű, mondhatnám titkos szektája, amely – hasonlatosan a költőhöz, aki maga sem állt ki semmiféle fórumokra, aki befelé építette az életét, hogy ki felé is szilárd legyen – nem kíván neve körül propagandát üzni, amely nem más kárára szereti poétáját, csak szereti. Mindezt stílszerűnek tartom, hozzá illőnek. De azért (...) a költő születésének centenáriuma nem bánám, ha ennek a költőalkatnak a vonzóereje, a hűség, a szeretet diszkréciója, amit kívált, kissé általánosabb lenne. Ha kissé divato-

sabbá válna az a csönd, ami az ő versének léggöze és hatása.

(...) egy lírikus, aki nem szeret beszélni, végül is önellentmondás. (...) A mi költőnk Vigny, Turgenyev, a német romantika rokona, meg a holland tájképfestőké, meg a Hollandiában tanult brassói, nagyenyedi írástudóké, ötvösöké, a mi költőnk szűkszavú, rejtőzködő, északi, erdélyi.

Miről beszél hát voltaképpen? Ha jobban odanéznünk, láthatjuk, hogy sok mindenről csak egy bizonyos kódban beszél. Ez a kód a természet. Életét, világát, fátumát mintegy a természet képein közli (...) Akartok hamisítatlan, magyar természetköltőt ma, a természetpusztítás korában? Nosza, vegyétek elő Áprilyt.

(...) Áprily tája a hóhatár alatti, majdnem ember nélküli erdő.

Majdnem ember nélküli erdő – mondom. Szinte felfedezhetetlen hegyoldal, úttalan fenyves, ahol nincs más – nemhogy ember, hanem vadász kunyhó vagy lábnyom sem – rajta kívül, de ő ott van, behatolva az ember nélkülibe látásmódjának rejtett kamerájával. Áprily költői módszere hasonlít a természetfotózáshoz. Azok is, a természetfotósok, hetekig-hónapokig járnak, várnak, fekszenek bokorban, jégen, hogy meg ne zavarják azt a nélküli élő természetet, amelynek képét végül magukkal hozzák. (...) Nem lehet elfelejteni a „rum-lánggal” égő őrszi kikericsét, a szajkótollas kalapot, az irisórai szarvast, a ragadozó idét, amely „áll, mint az őlyv a levegőben”.

Íme bizonyosságul Áprily **Néma kőbányája**:

*Vén sziklafal. De itt-ott már bozót:
vadrózsa, repkény, borbolya s szeder.
Félkatlanában hangot és echót
nagyneha mállott kő esése ver.*

*Ma szélkerülte enyhely, csendsziget.
Rég volt, hogy zúgott itt a munkazaj
és lenn a szürkés-kék andezitet
hajók várták, ringó dereglye-raj.*

*Bolyongó lelket jól rejt itt a hely,
magánya csendjén szélvihar se győz,
síkjá fűvén lapuló nyúl legel,
fácánkakas sétál vagy éber őz.*

*De hogyha ősz jön s köd jön, áradó,
hang száll a ködből, hang, mely már zene.
Mintha egy rég eltűnt kőfaragó
finom fejtő csákánya csengene.*

De mást sem lehet elfelejteni, róla szólván – idézem tovább költőutódját. – A válltartását nehéz időkben. Hiszen megért két világháborút, erdélyi otthona elvesztését, fiatal szeretteinek halálát, az irodalomból való kiszorítását az ötvenes években – és mind-ezenközben olyan egyenes maradt, mint kedves, ezüstös bükkfái a visegrádi erdőben. Talán csakugyan fává változott. És most onnan nézi, (...) amint „Fény gyűl. Eső hull. Zúg a szél.”

Ilyen egyszerűen...

Ilyen egyszerűen maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2023-ban, egy nappal Szent Márton előtt

Kora-avart öröl a lábam

November 13. a magyar nyelv napja

Már ötszáz éve elkezdődött nyelvünk tudatos művelése

A könyvnyomtatás felfedezése, majd a reformáció mozgalma teljesen átalakította Európa társadalmi, gazdasági és művelődési életét. Az új irányzat Magyarországon és Erdélyben is hamar terjedt. A magyar nyelvű írásbeliség terjedésével elkezdődött az irodalom és a tudományok fejlődése, a magyar nyelv egységesülése, az első nyelvújítás, ami a barokk korban teljesedett ki. A nyelvművelésnek köszönhetően az irodalmi, tudományos, jogi szókincs jelentősen bővült, és már a reformkorban alkalmas volt arra, hogy a latin és a német után az ország hivatalos nyelve legyen. Erre 1844. november 13-ig kellett várni, ekkor fogadták el a magyar nyelv hivatalossá tételéről szóló 2. törvénycikket. 2011-ben, erre a jelentős napra emlékezve – az Anyanyelvpolók Szövetsége javaslatára – az Országgyűlés november 13-át a magyar nyelv napjává nyilvánította.

A könyvnyomtatás feltalálásától anyanyelvünk hivatalossá tételéig 400 évnek kellett eltelnie, ezalatt a társadalmi és a tudományos élet és vele együtt nyelvünk folyamatosan változott. Mindehhez jelentősen hozzájárultak azok, akik külföldön tanultak, és hazatérve a népet, a nemzetet felemelni akarták, hazájuk javára tenni akartak. Következő írásaimban a magyar nyelvű tudományos munkák megjelenéséről és a tudományos nyelv fejlődéséről, művelőiről szeretnék – a teljesség igénye nélkül – rövid áttekintést nyújtani, főként az erdélyi tudósok tevékenységére helyezve a hangsúlyt.

Horváth Éva

Az első nyomtatott könyvek

A kor tanult emberei közül sokan szükségesnek látták, hogy a vallásos irodalmat és a Bibliát anyanyelven kell közölni és terjeszteni, a magyar nyelvű szövegek megjelenéséhez elengedhetetlen volt a nyelv tudatos művelése.

E célból Sylvester János már 1539-ben magyar nyelvtankönyvet szerkesztett. Munkásságával új fejezet nyílt a magyar fordításirodalom fejlődésében, valamint a magyar stilsztika, filológia történetében. Lefordította és 1541-ben kiadta az *Újszövetséget*, még a teljes *Károli-biblia* megjelenése (1590) előtt.

Ebben az időben több töredékes bibliafordítás is napvilágot látott, Heltai Gáspár Kolozsváron saját nyomdájában a teljes *Biblia* részenkénti fordítását nyomtatta ki, ezenkívül szépirodalmi és értekező munkákat is megjelentetett. Heltai kiadványait jórészt maga írta, fordította vagy szerkesztette, következetes nyomdai helyesírást alkalmazott, így műveinek és kiadványainak elterjedése nagy szerepet játszott a magyar helyesírás szabályozásában.

„A középmagyar kor helyesírásában érdekes vonás, hogy felekezetek szerint oszlik meg az egyes hangok jelölése, illetve a szóelemző és a kiejtés elvének érvényesítése. (...) A Sylvester János által már megfogalmazott és a *Geleji Katona István* által túlzottan érvényesített szóelemző elv elterjesztésében *Misztófalusi Kis Miklós*nak és *Tsétsi János*nak van nagy szerepe” – írja Fazakas Emese a nyelvi változásokról szóló 2007-es tanulmányában.

A marosvásárhelyiek számára érdekes, hogy a maros- (székely-) vásárhelyi skóla első név szerint ismert igazgató-tanítói, *Baranyai Decsi János* és *Laskai Csókás Péter* ebben a korban adnak ki jelentős munkákat. Decsi Jánost az első magyar polihisztoroknak tartják.

Laskai Csókás és társai munkájának köszönhetően jelent meg az első igazi latin–magyar szótár, a *Calepinus*, „mely 20–25 ezer magyar szónyi terjedelmével messze felülmúlja az előző hasonló próbálkozásokat, s későbbi szótárirodalmunknak, így Szenczi Molnár *Dictionarium*ának is fontos forrása. 1585-ben Lyonban jelent meg a tíznyelvű változat, mely először tartalmaz magyar szócikkeket is” – olvasható Bányai Réka tanulmányában. „[a] Baranyai Decsi által készített görög–latin–magyar szólásgyűjtemény (...) alapjául Erasmus hatalmas szólásgyűjteménye szolgált, mely már modern filológiai apparátust használ, többféle mutatóval (közmondások mutatója, szerző- és forrásmutató) siet az olvasó segítségére” (Bányai 2001).

E korban kiemelkedőt alkotott *Szenczi Molnár Albert*. Több nyugati egyetemen tanult, munkái jó részét is külföldön készítette, de tevékenységét hazája javára fejtette ki. A református magyarság számára zsoldfordításai, a Károlyi-biblia javított kiadása, Kálvin *Institutiója* és a *heidelbergi káté* lefordítása máig élő hagyatékot jelentenek. A Kálvin-fordítás érdeme, hogy a 16. századi magyar teológiai irodalom hagyományait felhasználva új filozófiai-teológiai szaknyelvet hozott létre. A magyar irodalmi nyelv és a magyar verselés fejlődésére is kiemelkedő hatást gyakorolt.

Latin nyelvű magyar nyelvtana nagymértékben hozzájárult a magyar nyelvhasználat és helyesírás egységesüléséhez.

Latin–magyar, majd magyar–latin szótárt is szerkesztett, amelyek nagymértékben segítették a későbbi tudósok munkáját. A szótárak, amelyeket többször, bővítve adtak ki (1604, 1611, 1621), jelentős hatást gyakoroltak a magyar irodalmi és tudományos nyelv fejlődésére, egyrészt a nyelvi-stilisztikai eszközök bővítésével, másrészt az absztrakt gondolkodás kifejezéséhez szükséges szavak alkotásával.

Szenczi Molnár észlelte nyelvünk gazdagságát és a képzők árnyaltságot kifejező, valamint tömörítő erejét, jó érzékkel látta a gondolkodásnak és a mondatok megszerkesztésének

az összefüggéseit – írja Szathmári István *Magyar Nyelvőr*-beli 2004-es tanulmányában. „Szenczi Molnár szótáraiban mintegy háromszáz az irodalomelméleti, retorikai, stilisztikai, nyelvészeti szakkifejezések, megnevezések száma, de nagy a számuk az orvostudomány körébe tartozóknak, illetve a hivatali étellel kapcsolatosoknak is. (...) Pl.: *Oppositio: Ellenetétel, Ellenvetes, Oratoria: Ekeffjen föllasi tudomány, Angina: Torocgyec; Apoplexia: Gutta utes; Medicina: Orvofitudoomány.*” (i. m.)

Bethlen Gábor „a külföldön élő magyar tudósok közül legfőképpen Szenczi Molnár Albertet szerette volna megnyerni a hazai tudományos, kulturális és egyházi élet számára (...), bizonyára benne látta meg azt a férfit, akire hazai művelődési terveinek megvalósításában leginkább számíthat.” (Vita Zsigmond: *Az enyedi kohó*, 1986).

A fejedelem „számos kollégiumi diák ellátásának költségét is magára vállalta, így az akadémiai tagozatot végzett hallgatók külföldi egyetemjárását is támogatta. Ezekre a képzett fiatalokra ugyanis a fejlődő-erősödő Erdélyben egyre nagyobb szükség volt az állami élet különböző posztjain. Bethlen Gábor Erdélyben a kollégiumi tanulás-művelődés nem csak a nemes ifjak előjoga volt. Az országgyűlés 1624-ben hozott törvénye elrendelte, hogy meg kell büntetni azokat a földesurakat, akik megtiltják jobbágyaik gyermekeinek kollégiumi tanulását” (Pukánszky–Németh: *Neveléstörténet*, 1996).

„Ezek a jobbágy származású szegény fiúk aztán éppen rendszerint éppen tanulmányaikkal vívták ki a nemességet (*Bojti Veres Gáspár, Keserői Dajka János* stb.) (...), így alakulhatott ki Erdélyben az az egyre szaporodó és az erdélyi városokba betóduló értelmiség, amelynek a következő századok folyamán igen nagy szerepe volt a könyvnyomtatás és a könyvek terjesztésében, az erdélyi felvilágosodás előkészítésében és kialakításában” (Vita 1986).

1643–1648 között volt a gyulafehérvári kollégium akadémiai tagozatának diákja *Apáczai Csere János*. Hollandiában, Franeker, Leyden és Utrecht egyetemén világhírű professzor

Szenczi Molnár Albert (forrás: Wikimédia Commons)

rok előadásait hallgathatta, Harderwijk újonnan alapított egyetemén pedig teológiai doktori címet szerzett. Hazatérte után a gyulafehérvári kollégiumban a poétikai osztály vezetését bízták rá. Kíméletlen kritikával illette a gyulafehérvári akadémia korszerűtlen oktatási rendjét, és egyúttal felvázolta az akadémiai reformra vonatkozó saját elképzeléseit is.

Kolozsváron tartott székfoglaló beszédében is élesen kritizálta az új társadalmi és szellemi törekvéseknek gátat vető, a régihez csökönyösen ragaszkodó kortársakat.

Magyar encyclopaedia című művében Apáczai kora tudományos eredményeit foglalta össze magyar nyelven. Nagyon sok szónak, kifejezésnek akkor még nem volt magyar megfelelője, Apáczai pedig arra is vállalkozott, hogy ezeket lefordítsa, új szavakat alkosson, szaknyelvet teremtett, ezenkívül az általa alkotott szavakat rendszerbe foglalta. Fő indítók az volt, hogy magyar nyelven írt tudományos könyvet adjon a hazai akadémisták, a kollégiumot végzetek, sőt a tanítók számára. Nyelvgazdagításának két fontos forrása van: a népnyelvből való átvétel, valamint a tudatos szóalkotás.

Néhány, Apáczai által létrehozott szó: *aritmetika – számvetés; medicina – orvosi tudomány; zoológia – élő állatok leírása; botanika – fűvészi tudomány; retorika – ékesen szólási mesterség.*

(Folytatjuk)

Felhasznált irodalom:

AMBRUS Attiláné Dr. KÉRI Katalin (*Premiers pédagogues: de l'Antiquité à la Renaissance, Dir.: Houssaye, Jean; Ed.: ESF, Issy-les-Moulineaux, Paris, 2002, 346-365. o.*) 2002 <http://kerikata.hu/publikaciok/text/apaczahu.htm>

BALÁZS Géza: *Apáczai – anyanyelv – szaknyelv* http://www.rmpsz.ro/web/images/magiszter/2009_osztel/15.pdf

BÁNYAI Réka: *Baranyai Decsi művei a Teleki Tékában. In: Baranyai Decsi Csimor János emlékezete (Erdélyi Tudományos Füzetek 235., Kolozsvár, 2001)*

FAZAKAS Emese: *Bevezetés a magyar nyelvtörténetbe – Nyelvi változások, a magyar helyesírás és szókincs története, Egyetemi Műhely Kiadó, Bolyai Társaság – Kolozsvár, 2007*
Magyar életrajzi lexikon: Szenczi M. Albertről: <http://mek.oszk.hu/00300/00355/html/ABC14240/14838.htm>

NAGY Géza: *A református egyház története 1608–1715. I. kötet. Máriabesnyő–Gödöllő: Attraktor. 2008. = Historia Incognita, 22. ISBN 978 963 9580 96 1*

PUKÁNSZKY Béla–NÉMETH András: *Neveléstörténet, Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. Budapest, 1996* <http://mek.oszk.hu/01800/01893/html/>

SZATHMÁRI István: *Mennyiben szolgálták Szenczi Molnár Albert szótárai a magyar irodalmi nyelv (sztender) létrejöttét? In: Magyar Nyelvőr:* <http://www.c3.hu/~nyelvor/period/1312/131204.pdf>

VITA Zsigmond: *Az enyedi kohó, Magvető Könyvkiadó, Budapest, 1986*

A magyar irodalom története, szerk.: Klaniczay 1964

Joannes decius

Baranyai Decsi János (forrás: Wikimédia Commons)

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 1075.

La Rochefoucauld egyik gondolatát idézzük a fősorokban.		1	VÉGTAG	SÉRTETLEN MÉZIZŰ	ÜVEGSZERŰ BEVONAT	PUSKA-GÖLYÖK!	ERKÖLCS-TAN
		A					A
2	H	TETŐALJ PAZAR, KITŰNŐ		UNALMAT MUTAT		KIPLING EGYIK KÍGYÓJA ÉLETŰT	
SZAGLÓ-SZERV			TÉLI SPORT AZ EZÜST VEGYJELE		CÍMER-MADÁR MENJI (OLASZ)		
ELŐTAG: TÍZ				VÉDELMEZŐ VALAMINÉL LENNEBB		NÉVELŐ NIROGÉN (RÉG)	
GÖRÖG BETŰ				SÉMI NÉP ... GROS (NAGYBANI)			
TALÁL			A MÉLYBE TALÁLI		SZÍV (NÉP.) ŐSI EURÓPAI NYELV		
CSAK FÉLIG! TEÁZÁS ÓRÁJA		HARCKOCSI JAPÁN VÁROS			CIN ISMÉLT TILTÁS		
		A MAROS TESTVÉRE ELEKI		REG ÉS ... (ARANY J.) TOJÁS (NÉMET)		MAGAS TERMETŰ SPORTOLÓ	
MÉLY NŐI ÉNEKHANG			SZÍNÜLTIG SZIKLA-DARAB			KILO (RÖV.) KICSI A PH-JA	
FORMA RÓTVAD				IGEKÉPZŐ HÁROM (OLASZ)		ÁSVÁNYI FŰSZER TILTÁSI JOG	
		VÖRÖS ÁLLATSZÍN ANGOL MÁRIA		MÁRAMAROSI HEGY FELSŐ TÁRSAD. RÉTREG			
AUSZTRÁLIAi FUTÓ-MADÁR			ERREFELE! ... AVIV (IZRAELI VÁROS)		ÉDENI NŐ VAN (NÉMET)		
A RÁDIUM VEGYJELE		SZATURÁL BÁRÁNY-HANG				EZERI KINAI HOSSZ-EGYSÉG	
FÉMPÉNZ			SZIGET (OLASZ) SZEMÉLY-NÉVMÁS				
L. N. J.	N					SZINTÉN	

A MAGYAR KÖZMONDÁS című pályázat nyertesei:

Kosza Julianna,
Marosvásárhely, Építők sétány
Józsa Sándor,
Marosvásárhely, 1848. út

A pályázati rejtvény megfejtése:
**SOK EMBER ELMEGY MESSZIRE,
AZUTÁN JÖN ESZIRE.**

Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések a november 3-i számból:

Ikrek:
A cégvezető

Skandi:
Előre hát mind, aki költő,
A néppel tűzön-vízen át

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

PÁLYÁZATI SZELVÉNY		NOVEMBERI ÉVFORDULÓK (2.)									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
10				10	11						
12	13	14	15	16		17		18		19	20
21					22			23			24
L	25			26		27				28	
29	30		31	32		33		34	35		N
36		37		38				39			40
41			42		43			44		45	
E		47		48				49		50	51
52	53					54				55	
56	W					E				HY	Y

VÍZSZINTES: 1. Klasszika-filológus, MTA-tag, 100 éve hunyt el (Vilmos). 5. Politikus, 175 éve született (Sándor). 10. Göncöl (latin). 11. ... Curie, Nobel-díjas fizikusnő. 12. Kúriai bírósági elnök, 150 éve született (Antal). 17. Az egyik szülő. 19. Halk zöreje. 21. Japán város. 22. Formál. 24. Kicsinyítő képző. 25. Ásványi fűszer. 26. Lán. 27. Tartó. 28. Skót férfinév. 29. Balzsam. 31. Hadfi (rég). 34. Mező. 36. Szélhárfa. 38. Harapó. 39. Támlás heverő. 41. Sör (német). 43. Magad. 44. Tegnapután. 45. ... Pelin (bolgár író). 47. Verne egyik kapitánya. 49. Kitűnő, pazar. 51. A tantál vegyjele. 52. Sírásra késztet. 54. Felölt. 55. Csomó. 56. Angol zeneszerző, 400 éve halt meg (Thomas). 57. Erdélyi római katolikus püspök, egyháztörténész, 225 éve halt meg (Ignác, gróf).

FÜGGŐLEGES: 1. Román csirke. 2. Errefele! 3. Hamisan játszik. 4. Mexikói forradalmár. 6. Félelem! 7. Filozófus (Immanuel). 8. Életem apadó ... (Ady verse). 9. Tehénnév. 13. Kínai hossz mérték. 14. Vízrel tisztít. 15. Rossz kívánság. 16. Majdnem sok! 18. Hordómérték. 20. Katalán költő, 150 éve született (Jeróni). 21. Osztrák író, 250 éve született (Josef). 22. Olasz szerelem. 23. Halpete. 26. Vályú. 28. Kortyolnivaló. 30. Király (francia). 32. Ante meridiem (röv.). 33. Japán drámai műfaj. 35. Dal. 37. Női név (júl. 3.). 39. Pénzhozam. 40. Óriáskígyó. 42. Madridi sportklub. 44. Előtag: egymillió. 46. Festő, 150 éve született (István). 48. Budapesti sportklub. 49. Fogoly. 50. Reg és ... (Arany). 53. Olasz és spanyol autójel. 54. Néma mese! 55. Falusi apó.

L. N. J.

A pályázati rejtvényben szereplő helyes megfejtéseket november 23-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvasva Spiró György kortárs író egyik művének a címét kapjuk. Könnyítésül egy betűt előre beírtunk.

VÍZSZINTES: 1. Bukott angyal – Irányító intézmény. 7. Átnyújt – Legvégén! 8. Kugli – Madarak gyomra. 9. Csendes török! – LÁA. 11. Csen – Lúd betűi. 12. Komolytalan, könnyelmű – Tudatlan, faragatlan. 14. Mutatószó – Ember, románul. 15. Kordé, fogat – Pamutcsereje. 18. Eszes – Becézett lánynév. 19. Zacsó – Közhely. 22. Gally – A szilícium vegyjele. 23. Tarisznya – Édes mártás. 25. Nemzetközi Olimpiai Bizottság – Zsalu része! 27. Párosan szerel! – Csüng. 28. Szicíliai vulkán – Hegycsúcs. 30. Szomorúság, bánat – Olaszországi és spanyol gépkocsijelzés. 31. Ütemesen kattog – Katafalk.

FÜGGŐLEGES: 1. Balti nép – Füllel érzékel. 2. Heccel, megréfal – Mindedig. 3. Határozott névelő – Igevégeződés. 4. Takar, burkol – A másik oldalon. 5. Egyforma, ugyanolyan – Lírai műfaj. 6. Meghúzza magát, sunyít – Ízületi betegség. 10. Terepszínű – Házastárs anyja. 13. Dél-európai nép – Baromfiudvar ura. 16. Műbíráló, kritikus régies megnevezése – Gyehehna. 17. Bizsu – Imítál. 20. Névjegyzék, felsorolás – Ókori görög piactér. 21. Nagy hatalmú személy – Feldőf. 24. Eger várát védte (István) – Dalbetét. 26. Széptevés – Osztrák, norvég és vatikáni autójelzés. 29. E nap – Azonos betűk.

Koncz Erzsébet

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

Három évvel ezelőtt a látványterveket is bemutatták

(Folytatás az 1. oldalról)
multifunkcionális rendezvényközpontból állna. A központ terveit Péter Ferenc tanácselnök, Soós Zoltán, Marosvásárhely független polgármesterjelöltje, Bors István, a Multinvest kutatási és fejlesztési igazgatója, valamint W. Szabó Péter IT-szakember, marosvásárhelyi tanácsosjelölt ismertette.

Akkor hangzott el, hogy Maros megyének olyan földrajzi és infrastrukturális adottságai vannak, amelyek a térség vezető megyéjévé tudják tenni. Az ország központi részén helyezkedik el, nemzetközi repülőtere van, és a közeljövőben nemcsak egy, hanem két autópálya halad majd át a megyén. Az ebből adódó lehetőségeket elemezve született meg annak a projektnek az ötlete, amely a megye következő tíz évének legfontosabb innovációs beruházása lesz.

Az is elhangzott, hogy Maros megyében és a térségben nincs olyan sportcsarnok vagy vásárcsarnok, ahol egy nagyobb eseményt meg lehetne szervezni. Ezt a hiányt szeretnék pótolni az Erdélyi Tudásközpont megépítésével, ahol hazai és nemzetközi szakmai konferenciákat, valamint beltéri és szabadtéri kiállításokat, vásárokat, de akár kulturális rendezvényeket – például koncerteket – is lehet majd szervezni.

Az Erdélyi Tudásközpontot kapcsolódik egy nagy méretű, Erdélyben egyedülálló adatközpont és egy kutatóközpont is, ahol IT-szakemberek és egyetemisták kapnak majd lehetőséget arra, hogy IT-fejlesztéseken dolgozzanak.

A cél az, hogy a hazai jó szakembereket itthon tartsák, és arra ösztönözzék őket, hogy itthon alapítsanak vállalkozásokat. Kifejtették, hogy mind az orvostudo-

mány, mind az információs technológia területén teret és jó körülményeket tudnak majd biztosítani a hazai tudósoknak, ugyanakkor ide tudnak vonzani külföldi kutatókat is. A megyei tanács elnöke azt is elmondta, hogy Kolozsvár egyértelműen dominálja az erdélyi IT-szektor, de az Erdélyi Tudásközpont megépítésével mi is versenybe szállhatunk, hogy Maros megyének vezető szerepe legyen a digitalizáció és az innováció területén is.

Soós Zoltán akkor polgármesterjelöltként elmondta, az eredeti terv az volt, hogy a marosvásárhelyi egyetemek, meghatározó vállalatok, turisztikai szakemberek, közigazdászok bevonásával nemzetközi hírű vásároshely, üzletközponttá tegyék Marosvásárhelyt, s Erdély legnagyobb rendezvény- és konferenciaközpontját építsék meg a repülőtér és az autópálya vonzáskörzetében. Ez csak a megyei tanáccsal és a metropoliszövezettel közösen fog megvalósulni. Péter Ferenc továbbgondolta a javaslatot, az ő terve, hogy ne csak rendezvényszínpont, hanem tudásközpont létesüljön Lukafalván, alig öt kilométerre a repülőtértől.

A cél közös és világos, jelentették ki, egyrészt Marosvásárhelyt Erdély vásárcsarnokjává fejleszteni, másrészt elősegíteni, hogy a hazai tudás ne vándoroljon el, és a külföldi tudás idejőjjön. A kutatóközpont és az adatközpont sok befektetőt fog Maros megyébe vonzani. Azt szeretnék, hogy Marosvásárhely fejlődő város legyen, új munkahelyekkel, ami itthon marasztalja a fiatalokat.

Bors István, a Multinvest kutatási és fejlesztési igazgatója akkor a több épületből álló tudásközpont projektjét ismertette elmondta, hogy a több hektáron elterülő léte-

sítményt zöld, barátságos környezetben képzeltek el. A központ három nagy egységből áll, az egyik épület tartalmazza az adatközpontot 8 ezer és a kutatóközpontot 10 ezer négyzetméteren. A második épület egy 10 ezer négyzetméteres csarnok lesz, ahol prototípusokat és magas technológiájú termékeket lehet majd kipróbálni, olyanokat, amelyek a kutatóközpontból kerülnek ki. Tehát a két épület elhelyezését e logika mentén képzeltek el. A harmadik épület egy 5000 férőhelyes, többfunkciós rendezvényközpont lesz, amihez 1500 férőhelyes parkoló tartozik. A központot a legkorszerűbb technológiával építik meg. Azért lényeges a tudásközpontot létrehozni, mert a legmagasabb technológiáknak van jövője, és ennek van a legnagyobb hozzáadott értéke minden más ipari termékhez képest. Ez a központ nagyon sokat jelent Maros megye jövője szempontjából. Az sem mellékes, hogy a központ magas képzettségű munkaerőt fog foglalkoztatni és itt tartani a régióban.

Hol tartunk ma?

A Maros Megyei Tanácsnál november 2-án az Erdélyi Innovációs Központ kapcsán megtartott nyilvános konzultáció és tájékoztató után kiadott közleményben az áll, hogy a kutatási-fejlesztési, innovációs és technológiai transzferközpont létrehozásával foglalkozó tanulmány célja az optimális helyszín meghatározása, a befektetési irányok kijelölése, a potenciális partnerek beazonosítása, az innovációs infrastruktúra létrehozásához és az akkreditálásához szükséges lépések ismertetése.

A klímasegítségére való méltányos áttámasztásra való törekvés, vala-

mint Maros megye innovációs fejlesztése a versenyképes ágazatokban arra ösztönzi a megyei önkormányzatot, hogy foglalkozzon a kutatási-fejlesztési, innovációs és technológiaátadási infrastruktúra létrehozásával az energia, a környezetvédelem és az éghajlatváltozás, valamint az információtechnológia és kommunikáció területén.

A második tanulmány, az energetikai mesterterv célja a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentésére irányuló életképes megoldások beazonosítása, valamint innovatív megoldások keresése a megújuló energia hatékony felhasználására a teljes energiamixben.

„A Maros Megyei Tanács olyan fenntartható módszerek beazonosításával foglalkozik, amelyekkel fokozatosan csökkenthető a megye földgázfüggősége. Az Erdélyi Tudásközpont alacsony károsanyag-kibocsátású létesítmény lenne, nemcsak az egyetem és a vállalkozások közötti együttműködést, hanem az energiahatékonyság és a zöldenergia területén tevékenykedő új cégek létrehozását is ösztönöznék. Egy másik lehetőség egy napelempark létrehozása a repülőtér területén, amely kiszolgálja a repülőtér és az ipari park áramszükségletét” – mondta megnyitóbeszédében Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke.

A közlemény kiterjed arra is, hogy a találkozóhoz részt vett Antal István Lőránt, a szenátus energia, energetikai infrastruktúra és általajkincsek kitermelésével foglalkozó bizottságának elnöke, Novák Levente szenátor, Cosmin Karl Bănică, a WING Computer Group Kft. vezérigazgatója, Corina Daniela Mihai, az Audit IT&C Kft. vezérigazga-

tója, az üzleti és a civil szféra képviselői, valamint az érdekelt önkormányzatok képviselői.

A tanulmány elkészítése időigényes folyamat...

A Népjátság arra volt kíváncsi, hogy miért csak 3 év elteltével, a látványtervnek a kampányban történt bemutatása után került sor a tanulmánnyal kapcsolatos konzultációra, illetve miért csak most esik szó az optimális helyszín meghatározásáról? A Maros Megyei Tanács sajtóirodája kérdésünkre válaszolva közölte, hogy a tanulmány mostanra készült el, de ezt számos előtárgyalás, felmérés, helyszíni egyeztetés előzte meg, egy ekkora projektnél a beruházás szükségességét is meg kell indokolni. A közbeszerzés lefuttatásakor be kell tartani a törvényes előírásokat, a jogszabályba foglalt határidőket, ami időigényes folyamat. Ez egy általános tanulmány, amely azokat a lehetőségeket vette számba, amelyek egy ilyen típusú innovációs központ létrehozásához szükségesek. A cég előzetes felméréseket készített, helyszíni terepszemlélt tartott, hogy elkészíthesse a tanulmány alapját. Ehhez majd javaslatokat fogalmaz meg a megrendelő Maros Megyei Tanács. A helyszínt illetően nincs változás, továbbra is Dózsa György közszépen épülne meg az Erdélyi Tudásközpont. A tanulmányt készítő cég erről is megkérdezte az önkormányzatokat, de ekkora összefüggő területet senki sem tudna biztosítani. A tanulmány is azt támasztja alá, hogy Lukafalva a legmegfelelőbb helyszín.

Lassú az ütem, nem érdemes számításba kezdeni, mert ha ez a tempó, egy tanulmány 3 évet vesz igénybe, akkor a tudásközpont megépítése hányat?

Gyerekesztívál a tudományokról

Ismételten megrendezésre kerül november 18–19-én a Creativity Egyesület szervezésében a kétnapos kaland nemzetközi gyerekesztívál-sorozat, amelynek idén negyedik éve, hogy a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem ad otthont.

Zolyomi Orsolya Kamilla

A kétnapos Creativity gyerekesztívál jó pár éve csal mosolyt több száz gyerek arcára a minden évben változó érdekes témáival, amik pazar lehetőségek a tanulásra, barátkozásra és nem utolsósorban életre szóló élmények megszerzésére. Az idei fesztivál témája a tudomány, a technológia és a találmányok, egyebek mellett a matematikával, kémiával, fizikával, csillagászzal ismerkedhetnek meg a gyerekek játékok és előadások keretében. A fesztivál kapcsán *Gál Csillával*, a Creativity egyesület elnökével beszélgettünk.

– *Honnan származik az ötlet a gyerekesztívál megszervezésére, mióta rendezik meg?*

– Ez az ötödik fesztivál, a negyedik itt a Sapientia egyetemen, de én 2011-ben is szerveztem egyet, és 1999-ben is. Amit a Rotaract Téka elnökeként szerveztem 2011-ben, az már ugyanez a stílus, ugyanezekkel az alapprogramokkal, de annak a helyszíne a tanfelügyelőség épületében volt. 14 éves korom óta szervezek nemzetközi gyerekesztívált a Zabhegyező gyerekanimator-egyesületben. Húsz alkalommal

vettem részt szervezőként ezen a fesztiválon, az utolsó években gyerekesztívált vittem Marosvásárhelyről. 2010 körül az a gondolatom támadt, hogy nem a fesztiválra viszek el egy busznyi gyereket, hanem a fesztivált hozom ide több száz gyerek számára. Ez szolgáltatta az alapötletet, és onnan van a gyakorlat is.

– *Milyen üzenetet szeretnétek közvetíteni a gyerekeknek és a családoknak, mire szeretnétek felhívni a figyelmet az idei rendezvényen?*

– A reáلتudományokra, arra, hogy a fizika, a kémia, a csillagászzat, a matematika mind csodálatos tudományágak, amit megtapasztalni jó. Sok olyan törvényszerűség van, amit minden sportban megtapasztalunk, megélünk, amit minden edző tud. Ezen a fesztiválon lesz alkalom rá, hogy el is magyarázzuk. Másrészt be tudjuk mutatni, bizonyítani a gyerekek számára kísérletekkel, játékokkal, hogy milyen csodálatos világ vesz bennünket körül. Azt, hogy szinte mindennek van tudományos vetülete, és ha ismerjük a különböző elveket, jelenségeket, akkor talán jobban boldogulunk, de mindenképpen boldogabbak vagyunk, ha ezt észrevesszük és értékelni tudjuk.

– *Milyen élményeket szerezhetnek ezeken a programokon a gyerekek, miért bátorítanád őket, hogy részt vegyenek rajtuk?*

– Ha az előző évek tapasztalataiból kellene egy példát felhoznom, személyes történet: 2018-ban a fesztiválon, a taekwondo-bemutató után lehetőséget adtak, hogy játsz-

szanak a gyerekek, és felkértek közülük hármat, hogy egy ilyen eszközbe rúgjanak, ami mellé felsorakozott az egész csapat. A kislányom rúgott egyet az eszközbe, de jóformán még hozzá sem ért, az egész csoport kidőlt. Ez látványos volt, meg vagány volt, hogy micsoda erő rejtőzik az én kis hat éves lányomban, holott nem erről volt szó. Viszont az lett az eredménye, hogy a kislányom négy éve taekwondózik. Bár 11 fellépő csoportunk van az idei gyerekesztíválon, az első felkérésre mindenki különböző magyarázatokkal elutasította a felkérésemet, mégis utólagosan jelentkeztek, hogy a főedző nem tud jönni, de küldi az edzőtársát a gyerekekkel, vagy szülők bevállalták, annyira ragaszkodnak ahhoz, hogy itt legyenek a fesztiválon. Lesznek harcművészeti bemutatók és a táncnak is szinte minden válfaja bemutatkozik. És mivel tudományos témában utazunk, algoritmust magyarázunk néptáncokkal és modern táncokkal, az önkéntesek szemléltetnek algoritmust a gyerekeknek, és ebbe sapientias tanárok kapcsolódnak be a diákjaik kérésére.

– *Hogyan tervezed a fesztivál jövőjét, vannak-e elképzeléseid?*

– Elképzeléseim vannak, téma lenne. Nagyobb fesztivált nem akarunk, most 1000 gyerekre számítottunk a két nap alatt. Nem feltétlenül az a lényeg, hogy kétszer ennyi gyerek legyen, ez a felső keret, ennyinek tudjuk megszervezni idén is, jövőre is, az a célunk, hogy marandó tanulási élményeket szerezünk, és hogy az, aki itt van, sokkal

több ismerettel távozzon. Valószínűleg jövőre is ez lesz a cél, csak más témában.

– *Honnan, milyen módon toborzod az önkénteseket, és mi az, ami végül meggyőzi őket arról, hogy jelentkezzenek?*

– A Creativity Egyesületnek van 130 tagja, akik év közben különböző eseményekben vesznek részt, nekik fel van kínálva a lehetőség, hogy részt vegyenek. Van, aki él vele, van, aki nem. Most van 38 új sapientias hallgató, minden szakról voltak jelentkezők, és azzal voltak felkérve, főleg a mérnöki hallgatók, hogy mondják el a gyerekeknek, mi volt az, ami őket a reál irányba terelte, mert lehet, hogy pont ezzel teremtik meg számukra a lehetőséget, hogy ebbe az irányba induljanak. Gondolom, ez győzte meg őket. Fergeteges, amit dolgoznak, és beletesznek ebbe a fesztiválba.

– *Mik a nehézségei egy ilyen gyerekesztíválnak?*

– A kihívás a kétnyelvűség, hogy románul és magyarul szervezzük

meg ezt a rendezvényt, tehát mindent, amit kitalálunk magyarul, azt románul is tudjuk megteremteni. Óriási lehetőség, mert magyar gyerekek számára nincs sok lehetőség, ahol együtt tudjanak játszani. Ha már adva van ez a helyzet, ez a játék, akkor soha nincsen probléma, és ugyanakkor hatalmas kihívás és óriási lehetőség az önkénteseknek.

– *És végül mi az, ami téged hajt, visz előre?*

– Egy-egy lelkes interjú, a médiafogadtatás, a Sapientia Tudományegyetem vezetőségének a lelkesedése, az, hogy a tanárok befogadtak, hogy a tanszékek is látnak ebben logikát, és segítenek, ösztönzik a diákokat, és eljuttatnak engem hozzájuk. Ezek apró sikerek, amik örömmel töltenek el, és előre visznek az utamon, ezek nélkül nem lenne fesztivál. Valamint családom van, két kisgyermekem, férjem, ha ők nem támogatnak, értenek meg, a távolléteket nem tűrnék, akkor ez a rendezvény nem jöhetne létre.

Magyar és román futballbajnoki mérkőzések a televízióban

November 10., péntek:

* 16.00 óra: Bodzavásári Gloria – Karácsonkői Ceahlăul (2. liga, 13. forduló)

* 18.00 óra: Campionii FC Argeș Pitești – Unirea 04 Slobozia (2. liga, 13. forduló)

* 20.30 óra: Sepsiszentgyörgyi Sepsi OSK – Bukaresti Rapid 1923 (Szuperliga, 16. forduló)

* 21.00 óra: MTK Budapest – Zalaegerszegi TE FC (NB I, 13. forduló)

November 11., szombat:

* 14.00 óra: Kolozsvári FCU – Petrolul 52 Ploiești (Szuperliga, 16. forduló)

* 15.15 óra: Diósgyőri VTK – Mezőkövesd Zsóry FC (NB I, 13. forduló)

* 18.45 óra: Jászvásári CSM Politehnica – Kolozsvári CFR 1907 (Szuperliga, 16. forduló)

* 20.30 óra: Újpest FC – Puskás Akadémia FC (NB I, 13. forduló)

* 21.00 óra: Konstancai FCV Farul – Nagyszebeni Hermannstadt (Szuperliga, 16. forduló)

November 12., vasárnap:

* 13.30 óra: Botosáni FC – FC Voluntari (Szuperliga, 16. forduló)

* 14.30 óra: Kisvárdai Master Good – Kecskeméti TE (NB I, 13. forduló)

* 16.00 óra: CSU Craiova – Bukaresti Dinamo 1948 (Szuperliga, 16. forduló)

* 17.00 óra: Ferencvárosi TC – Fehérvár FC (NB I, 13. forduló)

* 19.30 óra: Debreceni VSC – Paksi FC (NB I, 13. forduló)

* 21.00 óra: Bukaresti FCSB – Universitatea 1948 Craiova (Szuperliga, 16. forduló)

November 13., hétfő:

* 17.30 óra: Bukaresti CSA Steaua – FK Csíkszereda (2. liga, 13. forduló)

* 20.30 óra: Aradi UTA – Galaci Suporter Club Oțelul (Szuperliga, 16. forduló)

A román bajnoki mérkőzéseket a DigiSport, a Prima Sport és az Orange Sport, az NB I-es találkozókat az M4 Sport és az M4 Sport+ televízió közvetíti.

Továbbjutott a Real Sociedad, miután húsz perc alatt lerendezte a Benficát

A Real Sociedad eredményes első félidői játékkal nyert simán a Benfica ellen a labdarúgó Bajnokok Ligája negyedik fordulójában, szerdán.

A San Sebastián-i csapat gyorsan elintézte az eneráltan futballozó lisszaboniakat: bő 21 perc alatt öt gólt szerzett, s bár ebből kettő érvénytelen volt, így is magabiztosan vezetett. A 28. percben kimaradt még egy hazai tizenegyes, de ez is bőven belefért, mert a Benfica semmilyen ellenállást nem tudott ebben a félidőben kifejteni. A második játékrész elején ugyan megszerezte első gólját a mostani sorozatban, de már biztosan nem lesz nyolcaddöntős, mert négy mérkőzés után is pont nélkül áll. A Real Sociedad viszont továbbjutott, mert a D csoport másik mérkőzésén az előző szezonban döntős Internazionale Lautaro Martínez tizenegyesgóljával 1-0-ra nyert Salzburgban.

Kvalifikált a Bayern München is, amely Harry Kane két góljával hazai pályán 2-1-re nyert a Galatasaray ellen. Az A csoport másik mérkőzésén a Manchester United fordulatot meccsen 4-3-ra kikapott az FC Koppenhága otthonában. A vendégek már 2-0-ra vezettek, amikor az első félidő hajrájában emberhátrányba kerültek Marcus Rashford kiállításai miatt. A dánok előbb szepítették, majd a hosszúra nyúlt hosszabbításban egyenlítették. A második félidőben a tíz emberrel játszó United ismét előnybe került, de a meccs hajrájában a dán csapat újfent két gólt szerzett, és idénybeli első győzelmével megőrizte továbbjutási esélyét.

A B csoportban az Arsenal hazai pályán 2-0-ra legyőzte a Sevillát, mivel azonban az Eindhoven is nyert a Lens ellen, a londoniak matematikailag még nem biztosították be továbbjutásukat. Az első félidőben nyomasztó fölényben játszott az Arsenal, amely azonban a kaput csak egyszer találta el, ebből született a gól. A második félidőben jobban átengedték a hazaiak a terepet a Sevillának, és egy kontrából megduplázták előnyüket, míg a vendégek semmilyen veszélyt nem jelentettek az ellenfél kapujára. A mérkőzést Kovács István vezette.

A C csoportban a Real Madrid házigazdaként 3-0-ra verte a portugál SC Bragát, így ugyancsak biztosította nyolcaddöntőbe kerülését. A hatodik percben Alvaro Djalo büntetőjét Andrij Lunyin kivédte, majd Brahim Díaz a 27. percben betalált, így a hazaiak vezettek a szünetben. A három pont sorsa a meccs két-harmadánál dőlt el, amikor a Real három percen belül két gólt szerzett.

A kvartett másik mérkőzésén az eddig pont nélkül álló Union Berlin döntetlent játszott vendégként a Napolival, de így is biztos, hogy tavasszal nem lesz ott a BL mezonyében. Pontszerzésével ugyanakkor egy nagyon rossz szériát zárt le: ezt megelőzően minden sorozatot figyelembe véve egymás után 12 mérkőzésen szenvedett vereséget.

Eredményjelző

Bajnokok Ligája, 4. forduló:

* A csoport: Bayern München (német) – Galatasaray (török) 2-1, FC Koppenhága (dán) – Manchester United (angol) 4-3. Az állás: 1. (és továbbjutott) Bayern 12 pont, 2. Koppenhága 4 (7-8), 3. Galatasaray 4 (7-9), 4. Manchester United 3.

* B csoport: Arsenal (angol) – Sevilla (spanyol) 2-0, PSV Eindhoven (holland) – RC Lens (francia) 1-0. Az állás: 1. Arsenal 9 pont, 2. Lens 5 (4-4), 3. PSV 5 (4-7), 4. Sevilla 2.

* C csoport: Real Madrid (spanyol) – SC Braga (portugál) 3-0, SSC Napoli (olasz) – Union Berlin (német) 1-1. Az állás: 1. (és továbbjutott) Real Madrid 12 pont, 2. Napoli 7, 3. Braga 3, 4. Union Berlin 1.

* D csoport: FC Salzburg (osztrák) – Internazionale (olasz) 0-1, Real Sociedad (spanyol) – Benfica (portugál) 3-1. Az állás: 1. (és továbbjutott) Real Sociedad 10 pont (7-2), 2. (és továbbjutott) Inter 10 (5-2), 3. Salzburg 3, 4. Benfica 0.

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó – információ	- 0766-121-234	• Marmed	- 0265/250-344	- központ	- 0265/208-800
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás):	112	e-mail: marmed@armed.ro, www.marmed.ro	járóbeteg-rendelő:	- 0756-468-658	- 08008-208-888
• Rendőrség	- 0265/202-305	• Dora Optics	- 0733-553-976	• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)	- 0265/210-110	• Dora Medicals	- 0265/212-971	• Vasúttárolás	- 0265/236-284
• Sürgősségi szolgálat: – gyermekeknek	- 0265/210-177	• Radiológia, echográfia		• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás	
Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal	- 0265/268-330	• Dr. Jeremiás István	- 0265/222-446	Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS, otthongondozó szolgálat,		• Emma vendéglő, hidegtálak készítése	- 0740-083-077	• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865
8–16 óra között:	- 0736-883-110	• Prefektúra	- 0365/404-664	koporsók, kellekek,	- 0745-606-215
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304	• RDS–RCS	- 0265/266-801	és halottszállítás	- 0745-606-269
	- 0265/312-436	• Áramszolgáltató vállalat	- 0365/400-401	• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
	- 0265/250-120	- vidék	- 0365/400-404		- 0265/262-907
	- 0265/263-351	- 0800-500-929			
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351	- 0265/929			
		• Delgaz Grid	- 0265/200-928		
		• Aquaserv:	- 0800/800-928		
		- hideg víz-csatorna			
		- közönségszolgálat			

Méltányos reklámdíj fejében
állandó szereplője lehet
a FONTOS TELEFONSZÁMOK
rovatnak.
Várjuk jelentkezését
a 0265/268 854-es
telefonon.

Visszahelyezik a Mária-oszlopot Kolozsváron

Visszahelyezik eredeti belvárosi helyére a kommunizmus idején elköltöztetett barokk fogadalmi szobrot, a Mária-oszlopot Kolozsváron. A szobrászati elemek nagy részéről eredeti másolat készült, ezek kerülnek ki a köztérre – közölte az MTI-vel a napokban elkezdődött munkálatokat vezető Kiss Zoltán Árpád kőrestaurátor.

A kolozsvári Mária-oszlop a nagyszebeni Nepomuki Szent János-szobor mellett Erdély második legrégebbi köztéri emlékműve. Több évtized után kerül vissza eredeti helyére, a belvárosi Egyetem és Farkas utcák kereszteződésénél kialakítandó kis térre, a piarista templom elé.

A 18. századi barokk fogadalmi szobrot a román kommunista hatóságok 1959-ben, restaurálása után bontották le azon indokkal, hogy akadályozza a gépkocsiforgalmat. 1961-től az egyik legnagyobb lakótelepen található, két sugárút által közrezárt Szent Péter és Pál apostolok templom kertjében állt, ahol a nagy gépkocsiforgalom miatt alig volt észrevehető.

A belvárosba való visszahelyezéséről 2018-ban döntött a képviselő-testület az RMDSZ kezdeményezésére, az akkor önkormányzati képviselő Gergely Balázsnak, a Kolozsvári Magyar Napok főszervezőjének javaslatára. Visszaállításra része a Farkas utca és a környező utcák teljes körű felújítását előíró, év végén záruló projektnek, a költségeket is innen állják – közölte az MTI-vel Oláh Emese kolozsvári alpolgármester.

Mint mondta, a munkálatok határideje november 30., de mivel szabad ég alatt folyik az újjáépítés, időjárásfüggő, hogy mikorra sikerül befejezni. Hozzátette, mivel az emlékmű nagyon rossz állapotban volt, csupán az eredeti talapzat kerül ki köztérre, a szoborelemek hiteles másolatok.

A restaurálást, újjáépítést vezető Kiss Zoltán Árpád az MTI-nek elmondta: a főalakról, Szűz Máriáról és a három angyalkáról hiteles másolat, a három ampolnából a javított eredeti változat kerül ki a térre. Az eredeti talapzat és oszlop néhány eleme is cserére szorult, de elmondása szerint ezek nem számottevők.

Szűz Mária alakja már az 1960-as években történt újraállítás előtt nagyon károsodott, egyes részei leváltak, amit akkor a „nem kőbarát” cementtel fogtak össze. A tömb, amelyen a főalak áll, el is volt hasadva, fagy hatására akár tovább is repedhetett volna, és ledőlhetett volna a szobor. „Nagy volt a veszély, hogy ott helyben megsemmisül” – idézte fel Kiss Zoltán Árpád.

A művészettörténészekkel konzultálva az a döntés született, hogy nyugat-európai mintára hiteles másolatot helyeznek ki a köztérre, és a restaurált eredeti szoborelemeket múzeumi körülmények között, kőtárban őrzik – tette hozzá.

Megjegyezte: a restaurálás során archív fotókat is használtak, ugyanis a kommunizmus idején történt beavatkozáskor nem állították be jól a szobrok szögét, ezeket most korrigálni kellett úgy, ahogy alkotójuk eredetileg megálmodta. Szűz Mária alakja a főtéri Szent Mihály-templomra néz.

A kőrestaurátor szerint az újjáépítés legkevesebb egy hónapig eltart, mivel a kötömböket helyben kell kapcsolással összefogni, illeszteni, és nagyban függ az időjárástól, hidegben nem kivitelezhető. A végső simítások is sok munkát feltételeznek – tette hozzá.

A helyreállítás Kolozsi Tibor szobrászművész tervei alapján történik, aki a Mátyas-szoborcsoport restaurálását is vezette, az emlékmű körüli teret az utcák felújítási terveit is készítő Macalik Arnold építész tervezte. A restaurálást Kiss Zoltán Árpád, Gere István kőfaragó, André Csongor és Sipos István Márton szobrász, valamint Bede Ingrid Izabella keramikus végezte.

Kovács Zsolt művészettörténésznek az Erdélyi Krónikában megjelent leírása szerint az emlékmű elkészítésére 1744-ben kötött szerződést az erdélyi katolikus arisztokrácia jelentős képviselője, Kornis Antal az erdélyi barokk szobrászat fő mesterével, Anton Schuschbauerrel. Megrendelője az emlékművet hálaadománynak szánta az 1738-ban elkezdődött pestisjárvány elmúltáért. (MTI)

A MAROS KÖZBIRTOKOSSÁG

az erdőkitermelésre szakosodott és minősített cégek tudomására hozza, hogy 2023. december 11-én, zárt árverésen, 2024-ben kitermelhető, lábbon álló fát értékesít.

Az árajánlatokat legkésőbb 2023. december 8-án 13 óráig kell benyújtani a közbirtokosság Szováta, Iszujka utca 1. szám alatti székhelyén.

Az árajánlatok elbírálása 2023. december 11-én 10 órai kezdettel, az ajánlattevő cégek jelenlétében történik, a közbirtokosság székhelyén. Az elárverezendő fatömeg jegyzéke és az árveréssel kapcsolatos egyéb felvilágosítás a közbirtokosság fenti címén, valamint a 0743-757-035-ös és a 0744-248-686-os telefonszámon kérhető. (67556-I)

A Mureș Insolvency SPRL, a Like Professional Kft. – Nyárádtó 266 A, Maros megye – cégfelszámolója nyilvános árverést szervez az adós cég tulajdonában levő javak eladására:

– Volkswagen Crafter haszonjármű, rendszáma MS-14-WRT, szériaszám WV1ZZZ2EZ86007284, a gyártás éve 2008, 965.960 km-ben, elfogadható állapotban, kikiáltási ár 6.160 lej;

– Mercedes Benz Sprinter 903.6 hűtőkocsi, rendszáma MS-64-BAR, szériaszám WDB9036111R466681, gyártási éve 2002, 297.603 km-ben, jó állapotban, kikiáltási ár 13.700 lej;

– Multione 7.3S típusú minirakodó, szériaszám M351717, gyártási éve 2019, megtett km: nem ismert, jó állapotban, kikiáltási ár 62.200 lej.

Az állóeszközök értéke összesen 82.060 lej.

Az árak nem tartalmazzák a héát.

A nyilvános árverésre november 17-én 13 órától kerül sor a cégfelszámoló székhelyén – Marosvásárhely, Ștefan cel Mare utca 9/3. szám –, és hetente péntekenként megismétlik ugyanabban az időpontban, az értékesítésig. Az árverésen részt vehetnek azok a magán- és jogi személyek, akik/amelyek megvásárolják a dokumentációt, kifizetik a kikiáltási ár 10%-át képező garanciát és a részvételi díjat az árverés előtti napon 13 óráig.

Bővebb felvilágosítás a csődbiztos 0265/269-700, 0745-146-096 telefonszámán.

**A hirdetési rovatban
megjelent
közlemények, reklámok
tartalmáért a hirdetésfeladó
vállalja a felelősséget!**

ADÁSVÉTEL

VESZÉK régi festményeket, antik bútorokat, porcelántárgyakat stb. Tel. 0731-309-733. (20758-l)

ELADÓ új, kétszemélyes kriptá az iklandi temetőben. Tel. 0770-132-339. (21144-l)

ELADÓ régi Singer varrógép; új, olajos, 6 elemes villanyradiátor; távirányítós masszírozó gyógyfotel; 80 literes Hajdu gázbojler. Tel. 0265/262-537. (21216-l)

ELADÓ 100 literes káposztáshordó, 28-31-es görkocsolya, 50 literes borosüveg. Tel. 0770-128-307. (21204)

ELADÓ új, 3 soros főző csempekályha. Tel. 0743-774-327. (21246-l)

ELADÓK süldők. Tel. 0740-463-935. (21252)

ELADÓK: jó minőségű, bontásból nyert téglák és cserép (200 darab); két darab 50 literes üvegkorsó műanyag kosárral; 1300-as Dacia-alkatrészek (francia); két férfibőr kabát; női bunda; futball-labda; 6 darab ablaküveg rá-mában; háromajtós szekrény (tolóajtós); két vászon hátizsák; afrikai festmények. Tel. 0265/216-170. (21253-l)

LAKÁS

GARZONLAKÁS kiadó a Kárpátok sétányon. Tel. 0744-694-380. (21250-l)

AUTENTIKUS, tornácós házat vásárolnák Marosvásárhely környező falvaiban restaurálás céljából. Tel. 0745-800-774. (p.-l)

ELADÓ új ház 8 ár kerttel Maros-szentgyörgy központi zónájában. Tel. 0745-999-251. (21197-l)

KIADÓ nagyon kedvezményes áron bútorozott tömbházlakás a Kövesdombon, nagyon előnyös helyen. Tel. 0752-833-612. (21180)

ELADÓ háromszobás, földszinti lakás az Unirii negyedben. Tel. 0741-224-592. (21181)

ELADÓ 4 szobás magánház, garázs, 520 m² telek az Unirii negyedben. Irányár: 125.000 euró. Tel. 0755-309-832. (21234-l)

TÁRSKERESÉS

53 ÉVES, független férfi vagyok. Komoly kapcsolat céljából barátnőt keresek. A 0740-919-058-as telefonszámon vagyok elérhető. (p.-l)

MINDENFÉLE

FUVART, bútorhordást vállalunk személyzetrel, külföldre is, valamint csomagszállítás Budapestre. Vállalunk tömelékszállítás. Tel. 0749-543-104. (20768-l)

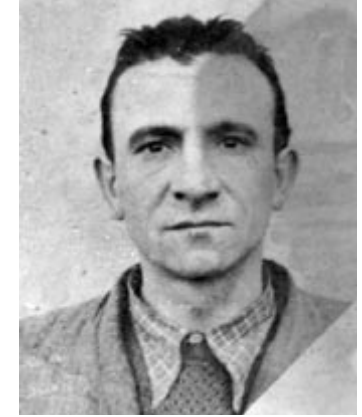
TETŐFEDŐ BÁDOGOS vállal 20% kedvezménnyel tetőkészítést cserépből és fémcserepből, valamint bármilyen sürgős tetőjavítást. Tel. 0746-100-055. (21230-l)

CÉG régi házak teljes felújítását vagy bontását vállalja. Tel. 0774-574-527. (20846-l)

VÁLLALUNK tetőjavítást, cserépforgatást, vaskapuhegesztést és bármilyen építkezési munkát (saját anyagból is), vakolást, meszelést, szigetelést. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0724-148-777, 0743-402-195, István. (20998)

SZAKEMBER vállal bádógosmunkát, tetőjavítást, meszelést, vakolást, kerítéskészítést, tetőjavítást. Tel. 0724-149-358, 0748-372-247, Csaba. (20998)

SZAKEMBER vállal bármilyen építkezési munkát, javítást, tetőjavítást, meszelést. Anyagot biztosítunk. Vasal is dolgozunk, hegesztünk, vaske-rítést készítünk. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0724-148-777, 0743-402-195, István. (20998)

Semmi sem fájdalmasabb az életben, mint a szeretett személyek elvesztése. Szomorú szívvel és végtelen szeretettel emlékezünk egyetlen testvéremre,
SZÁSZ ZOLTÁNRA

tragikus halálának 10. évfordulóján, és kedves szüleimre, november 1-jén édesanyámra,
SZÁSZ ROZÁLIÁRA szül. Székely

és november 29-én édesapámra,

SZÁSZ FERENCZRE

tragikus halálának 39. évfordulóján.

Áldott emlékek örökké él szívünkben. Nyugodjatok békében!

Emma és családja. (21210-l)

EGYGYEREKES házaspár szerződést kötne egyedülálló hölgygel/úrral, aki kora előrehaladtával segítségre, családra vágyik. Tel. 0744-861-181. (p.-l)

MEGEMLÉKEZÉS

Hálával, nagyrabecsüléssel, szeretettel emlékezünk drága szüleinkre:
BILIBOK KATALINRA és
RÓZSA FERENCRE.
Iren, Ella, Ernő. (21253)

Soha el nem múló fájdalommal emlékezünk szeretett édesanyámra, a nyomati születésű **PETHŐ IRMÁRA (Babi)**, aki már 4 éve nincs közöttünk. Szomorú szívvel emlékezünk rá. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerető fia, Csabi és családja. (21193-l)

Szomorú szívvel emlékezünk november 9-én a drága jó férjre, édesapára, a szilágycsehi születésű **ZILLER JÓZSEFRE** halálának 2. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Bánatos szerettei. (21248-l)

Úgy mentél el tőlünk, mint ősznek virága, sírba szállt veled szívünk boldogsága. Nélküled az élet üres és sivár, hiába díszíti sírodat virág. Fájó szívvel emlékezünk **ILDIKÓRA** és **LEVENTÉRE** november 11-én, haláluk 15. évfordulóján. Szeretteik. (21229)

Szállj angyalszárnyakon az idő tengerén, várnak rád a csillagok. Szállj a messzeség felé, hol véget ér a gond, és nincs már többé fájdalom. Emléked kísér most az utamon.

Fájó szívvel és soha el nem múló szeretettel emlékezünk

PÁCURAR RUDOLFRA
(Rudi)

halálának 27. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Bánatos szerettei. (21215)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy

COSA PÁLNÉ szül. **PÁPAI ROZÁLIA**

2023. október 27-én elhunyt.

Elhunyt Hozzáartozónk gyászszertartása 2023. november 22-én 14.15 órakor lesz az Erzsébeti temetőben.

A gyászoló család. (sz.-l)

Hiába szállnak álmok, évek, nem múlnak el ők, kik szívünkben élnek:
KLEMENTISZ ANNA és
KLEMENTISZ JÁNOS.
Szeretteik. (21253)

Fájó szívvel búcsúzom drága jó édesapámtól,
KISS GYÖRGYTŐL, aki 85 évesen örökre lehunyta szemét. Vigasztal a tudat, hogy sok év magány után újra találkozhat édesanyámmal. Míg élek, emléketeket megőrzöm. Nyugodjál békében, drága édesapám! Temetése 2023. november 13-án, hétfőn 13 órától lesz a Jeddí úti temetőben. Fiad, Kiss Róbert László. (-)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal búcsúzunk id. **ROMÁN JÁNOSTÓL**, a volt Metalotehnica dolgozójától, aki életének 78. évében végső álmára tért. Drága halottunkat 2023. november 11-én, szombaton 10.30 órától helyezzük örök nyugalomra a katolikus temető felső kápolnájából. Pihenése legyen áldott, nyugalma csendes! A gyászoló család. (21251-l)

Szeretett sógorunk,
KISS GYÖRGY
85 évesen eltávozott az élők sorából. Búcsúzunk tőle: sógornői, Sajgó Ilona, Simon Mária családjukkal együtt. Nyugodjál békében! (-)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK, ÁTLÁTSZÓPONYVA-BEÉPÍTÉS és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0745-379-638. (67083-l)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német **REHAU** profilokból. Tel. 0745-379-638. (67083-l)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (67049-l)

ASZTALOSMŰHELYBE alkalmazunk ASZTALOST, IPARI FESZTŐT és SEGÉDMUNKÁST. Érdeklődni a 0744-544-336-os telefonszámon, 9-16 óra között. (67557-l)

KERESKEDELMI TÁRSASÁG alkalmaz D kategóriás hajtási engedéllyel rendelkező **SOFŐRÖKET, AUTÓSZERELŐT, AUTÓBUSZÁLLOMÁS-DISZPÉCSERT.** Önletrajzokat várunk az office@dudatrans.ro e-mail-címre. Érdeklődni a 0742-127-877-es telefonszámon. (67561-l)

2023. NOVEMBER 16–19. // MAROSVÁSÁRHELYI NEMZETI SZÍNHÁZ

29. MAROSVÁSÁRHELYI NEMZETKÖZI KÖNYVVÁSÁR

KIEMELT PROGRAMOK

2023. NOVEMBER 15. (SZÉNVED)
19⁰⁰ – Nagyterem
Székely Csaba **Az igazság gyertyái** c. színművének bemutatója. A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulatának produkciója. Sebestyén Aba rendezésében.

2023. NOVEMBER 16. (CSÜTÖRTÖK)
10⁰⁰ – Nagyterem • Megnyitó
Hepehupa – a Kiskalász együttes gyerekkoncertje
18⁰⁰ – Kisterem
Költők estje – **Versvariációk Beethoven témákra**
Meghívottak: André Ferenc, Erdős Virág, Fischer Botond, Kali Ágnes, Parti Nagy Lajos
Az est házigazdája Balázs Imre József
20⁰⁰ – Kisterem
Felolvasószínház – Bánffy Miklós: **Naplegenda**
Rendező: Király István
21⁰⁰ – Underground terem
Jam session – **Öröme a könyvtér. Többet és kevesebbet írók szabad harmóniái** – Meghívottak: André Ferenc, Balázs Imre József, Balázs K. Attila, Fischer Botond, Király István, Zsidó Ferenc, valamint bárki, aki a könyvek kedvéért belefedezne a zene örömeibe. Az est házigazdája: Szabó Róbert Csaba

2023. NOVEMBER 17. (PÉNTEK)
18⁰⁰ – Kisterem
Irodalmi est – **Az elbeszélés felelőssége. Az etika dimenziói a prózában** – Meghívottak: Egressy Zoltán, Miklóssi Szabó István, Tisza Kata, Tompa Andrea, Vida Gábor. A beszélgetést Mészáros Sándor, a Kalligram Kiadó vezetője moderálja.
20⁰⁰ – Nagyterem
Év szerzője díj átadása • Pokorny Lia **LIAISON** című műsora. Közreműködik Kéméndi Tamás harmonikaművész.

2023. NOVEMBER 18. (SZOMBAT)
11⁰⁰ – Nagyterem
A kis herceg – A gyergyószentmiklósi FIGURA Stúdió Színház produkciója. Rendező: Moşu Norbert-László
11⁰⁰ – Kisterem
Fiatal költők matinéja – Meghívottak: Demeter Arnold, Kali Ágnes, Kellwessel Klaus, Vados Anna Házigazda: Ferencz Nagy Zoltán
20⁰⁰ – Underground terem
Szabad színpad – **Az irodalom hangja**
Az est házigazdája B. Szabó Zsolt

FIGYELEM! Jegyekért a biletmaster.ro-n a **KULISSZA EGYESÜLETET** keresse, vagy váltson jegyet a **színház jegypénztárában, KÉSZPÉNZZEL.**

Hitelmezőgazdászoknak KKV Gépek
Eszközök Gépek pályázatok KKV Gépek
Modernizálás KKV Gépek
pályázatok KKV Gépek
Eszközök KKV Gépek
Hitel KKV Gépek
Eszközök KKV Gépek
Modernizálás KKV Gépek
Hitel KKV Gépek
Eszközök KKV Gépek
Modernizálás KKV Gépek

LAM

MICROCREDIT • MIKROHITEL

0720 030 804

 MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alapról származó összeggel novemberre ártámogatott (ingyenes) orvosi analízisek elvégzésére. Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják a 0365-882-747-es telefonszámot hétfőtől péntekig 7–19 óra között.

ÉTV TELEVIÓ

NŐSZEMKÖZT
Csatlos Tundéval
MINDEN PÉNTEKEN 21 ÓRÁTÓL

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

Karikó Katalin
Áttörések - Életem és a tudomány

Valérie Perrin
Trió

Keresse fel kávézónkat a vásárhelyi könyvesboltban!

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

KIBESZÉLŐ
Szólj bele az EU-ba!

Kibeszélőre hívja Vincze Loránt EP-képviselő a marosvásárhelyieket

Az Európai Unióról nagyon sok hírt látunk, hallunk, és mindenkinek van egyfajta véleménye a Brüsszelben hozott döntésekről. Az RMDSZ európai parlamenti képviselőinek célja, hogy erdélyi ügyeinket elvigyék Brüsszelbe, a döntéseket lehetőség szerint a magyar közösség érdekeinek megfelelően befolyásolják, az uniós lehetőségeket pedig hazahozzák. Kint a bajokról, itthon pedig az előnyökről beszélnek, és ezeket a híreket a széles nyilvánossággal is megosztják.

Mindazonáltal a felmérések azt mutatják, hogy az erdélyi magyarok közül sokan csalódtak az EU-ban. Szembe kell nézni tehát a felmerülő kérdésekkel, és válaszolni kell rájuk, hiszen a közösség érdeke beleszólni az uniós ügyekbe.

Ennek tudatában **Vincze Loránt**, az RMDSZ európai parlamenti képviselője **KIBESZÉLŐ – Szólj bele az EU-ba!** címen találkozó sorozatát indítja el, amelyek célja, hogy meghallgassa a véleményeket, panaszokat, kérdéseket az Európai Unióval és döntéseivel kapcsolatban, és lehetőség szerint válaszoljon ezekre a felvetésekre.

A találkozó sorozat első rendezvényére **Marosvásárhelyen, a G. Cafében** kerül sor **november 10-én, pénteken 18 órától.**

Vincze Loránt és csapata szeretettel vár a KIBESZÉLŐre mindenkit, akinek kérdései vannak, aki elégedetlen, aki kíváncsi, vagy szívesen találkozna az EP-képviselővel.